Jaargang 112. Dingsdag, 26 April 1853. No. 33.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Voorts wordt bij deze Courant aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 5, inhoudende: *Verslag van de Handelingen der Staten Generaal en van den Gemeenteraad van Groningen.*

NOTIFICATIE.

De **COMMISSARIS DES KONINGS** in de Provincie *Groningen;*

Gelet op art. 11 der wet van den 6den Maart 1852 (Staatsblad no. 47), tot regeling der JAGT en VISSCHERIJ;

Brengt bij deze ter kennis van het publiek, dat Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, naar aanleiding van art. 15 der bovenaangehaalde wet, bij besluit van den 21sten dezer maand, no. 68, hebben bepaald, dat het **JAGTBEDRIJF** van het **VANGEN** van de in deze Provincie, onder den naam van **SMIENTEN**, bekende soort van ***TREK-EENDVOGELS***, doch ook alleen deze soort bij uitsluiting, mitsgaders het **JAGTBEDRIJF** van het **VANGEN** van ***KEMPHANEN***, beide echter alleen met Slagnetten, voor dit jaar wordt opengesteld **op den 1sten Mei** en gesloten met den **laatsten dag dierzelfde maand.**

En zal deze worden gedrukt en aangeslagen ter plaatse alwaar men gewoon is zulks te doen, en geïnsereerd in de *Provinciale* en *Groninger Couranten* en in het *Provinciaal Blad.*

Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, den 22sten April 1853.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele inschrijving, aan te besteden,

voor den jare 1853:

1. De **LEVERING**, ten dienste der Werken in de Gemeente, van GREENEN en VUREN HOUT.
2. **IDEM** van STEEN, KALK, CEMENT, DAKPANNEN, enz.
3. **IDEM** van RONGEN; SPIJKERS, SLOTEN, HENGEN en ander GEMAAKT IJZERWERK.
4. **IDEM** van LOOD, ZINK, SOLDEERSEL, ENZ.
5. **IDEM** van HARDSTEEN, ZERK, ENZ.
6. Het **VERNIEUWEN, HERSTELLEN** en het **ONDERHOUDEN** van de STRATEN in deze Gemeente.

En voor de jaren 1853, 1854 en 1855:

7. Het **LEVEREN** der **MATERIALEN**, enz. tot het VERNIEUWEN en DRIEJARIG ONDERHOUD van de POMPEN en RIOLEN, aan de Gemeente behoorende.

De Voorwaarden, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, zullen, van heden, ter SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS-BOUWMEESTER.

De Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent is bepaald bij de algemeene Voorwaarden, door den Raad vastgesteld den 9den April 1853, moeten vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 26sten dezer aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing aan de laagste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 27sten dezer, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 15 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **ADMINISTRATIE** van den ALGEMEENEN ONDERSTAND der gemeente *Groningen* heeft het noodig geoordeeld de belanghebbenden te herinneren, gelijk geschiedt bij deze, dat zij volgens het bepaalde bij Art. 61 van het *Reglement op het begraven van Lijken in de Gemeente Groningen*, van den 2den Mei 1836, verpligt zijn, om de in Art. 53 en 54 van dat Reglement vermelde GELDEN, wegens het **BEGRAVEN** op **buitengewonen tijd**, binnen vierentwintig uren, na de Begrafenis, op quitantie van den Boekhouder van de administratie van den Algemeenen Onderstand, te voldoen; — en wordt mitsdien een ieder, wien zulks aangaat, bij deze gewaarschuwd om, ter vermijding van de nadeelige gevolgen, die uit het niet nakomen dier bepaling kunnen voortvloeijen, te zorgen dat zulks stiptelijk geschiede.

GRONINGEN, 25 April 1853.

De Administratie van den Algemeenen Onderstand der Gemeente Groningen:
W. DE SITTER, *Voorzitter.*
J. W. J. DE FREMERIJ, *Secretaris* en *Boekhouder.*

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 12 April.

De opgewonden stemming is hier steeds toenemende. De Turken gaan met hunne wapeningen voort.

Te Brussa hebben wanordelijkheden plaats gehad, welke ten doel hadden de vervolging van Christenen; er zijn verscheiden personen gedood.

(Berigten uit Konstantinopel, van dezelfde dagteekening, over Marseille ontvangen, melden het volgende:

Het bevestigt zich dat prins *Menzikoff* gedreigd heeft te zullen vertrekken. Eene talrijke troepenmagt is in en bij de hoofdstad geconcentreerd.

De oorlogsschepen hebben op de voornaamste punten eene positie ingenomen. De gisting neemt meer en meer toe. Bij de heerschende ongeregeldheden werden door de Russen maatregelen genomen tot bescherming van hunne landgenooten en in het algemeen van de Christenen.)

Van den 13den. Gisteren is een opstand van schippers hier ter stede en in de omliggende plaatsen uitgebroken, die echter spoedig is bedwongen.

ZWITSERLAND.

FRIJBURG, 22 April.

Er is hier een opstand uitgebroken. Vierhonderd gewapende boeren, met den kolonel *Perier* aan het hoofd, hebben eene poging gewaagd, om de regering omver te werpen. Er heeft reeds een gevecht plaats gehad tusschen de insurgenten en de nationale garde, waarbij vooral de eersten veel volk verloren en de kolonel *Perier* gekwetst werd.

(Het bestuur van Freiburg is radikaal; de oproerige beweging is thans uitgegaan van de partij van het behoud; men mogt verwacht hebben, dat de behouders niet zulke middelen zouden bezigen, om aan 't bestuur te geraken.)

DUITSCHLAND.

De Pruissische Tweede Kamer heeft j.l. Donderdag met eene groote meerderheid, het krediet goedgekeurd van 80,000 thalers, aangevraagd door het gouvernement als geheime fondsen voor hooge politie en onderstand aan de buitenlandsche drukpers.

De Tweede Kamer in Pruissen heeft den 23sten met 147 tegen 139 stemmen verworpen het voornaamste artikel der wet, waarbij aan de regering magtiging wordt verleend, om zonder voorloopige regterlijke uitspraak, alle buitenlandsche gedrukte geschriften te verbieden. Dit besluit heeft de verwerping van het geheele ontwerp ten gevolge.

— De Keurhessische Tweede Kamer heeft den 15den dezer eene regeringsvoordragt *verworpen*, strekkende om den dus verre slechts 7000 daalders bedragenden begrootingspost voor de representatiekosten der ministers tot 20,000 daalders te verhoogen. De verwerping is geschied, nadat de minister *von Hassenpflug* verklaard had, „dat het ministerie de verhooging der bedoelde som als een *blijk van vertrouwen* zou aanmerken."

In het keurvorstendom is wijders, bij besluit des Keurvorsten, de daar sedert eenige jaren ingevoerde instelling van het burgerlijk huwelijk, opgeheven. Dit besluit is genomen zonder voorafgaande raadpleging met de Stenden.

— Vroeger is de verklaring medegedeeld, welke de hooge Katholijke geestelijkheid der kerkprovincie van den Boven-Rijn heeft toegezonden aan de regeringen der tot die kerkprovincie behoorende Staten, met betrekking tot de onlangs door die regeringen genomen besluiten omtrent het regt van bescherming en toezigt over de Roomsche kerk. Aan den bisschop van Rottenburg, die het bedoelde protest aan de Wurtemburgsche regering heeft ingezonden, is daarop door den minister voor de eeredienst en het schoolwezen o. a. geantwoord:

„Dat Z. M. de Koning uit de bedoelde verklaring met bevreemding ontwaard heeft, dat ook de bisschop van zijn land, ofschoon getuige van de onveranderlijke welwillendheid waarmede H.D. de leden der Katholijke kerk steeds op volmaakt gelijke wijze behandelt als de leden der kerk tot welke Z. M. zelf behoort, het desniettemin van zich heeft kunnen verkrijgen, om zich met zulk eenen stap van zijne ambtgenooten te vereenigen. Z. M. ten minste weet de onbewimpelde aankondiging van een verzet tegen 's lands wetten, gelijk die in de bewuste verklaring voorkomt, niet in overeenstemming te brengen met de aan het slot van dat stuk bijgevoegde verzekering van onveranderlijke standvastigheid in de verschuldigde onderdanentrouw. Maar in elk geval gevoelt H.D. zich genoopt te verklaren, dat bijaldien door iemand, wie hij ook zij, eene poging gedaan mogt worden om feitelijk gevolg te geven aan beginselen, die met de door mijnheer den bisschop uitdrukkelijk bezworen staatsregeling en lands wetten in volstrekte tegenspraak zijn, H.D. van de door God aan hem verleende magt zoodanig gebruik zal maken, als de vervulling zijner pligten als regent zal vereischen."

— Voor eenige dagen werd te Frankfort eene conferentie gehouden van politie-beambten uit Darmstadt, Hanau, Offenbach, Mainz, Wiesbaden en Hamburg, wier doel was zamenwerking tot stand te brengen tot het nemen van maatregelen, om de demokratische woelingen tegen te gaan. Reeds in 1847 was het plan daartoe ontworpen, waaraan echter ten gevolge van de gebeurtenissen van 1848 geene uitvoering werd gegeven. Dergelijke conferentiën zullen dikwijls herhaald worden.

— De Oldenburgsche landdag heeft eene som van 18,000 thaler aangewezen voor den aanleg eener nieuwe haven aan de Noordzee, te Oldorf nabij Varel.

NOORWEGEN.

KOPPENHAGE, 19 April.

De vereenigde Rijksdag heeft de boodschap betreffende de regeling der erfopvolging aangenomen met 97 tegen 35 stemmen en alzoo het Londensche verdrag, deze kwestie betreffende, verworpen.

Bij ordonnantie des Konings zijn daarop de beide Wetgevende Kamers ontbonden. De nieuwe verkiezingen zijn uitgeschreven op den 27sten Mei voor het Volksthing en op den 3den Junij voor het Landsthing. Men zegt, dat de ministers *Bangs* en *Simonys* hun ontslag hebben ingediend.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 21 April.

Het geheele getal nieuwe kerken, die van regeringswege in den loop van dit jaar in verschillende steden van Engeland en Wallis zullen worden gebouwd, bedraagt 580.

— De heer *Gladstone* heeft nader medegedeeld, dat het in het plan der regering lag, met de afschaffing van den accijns op de zeep den invoer van buitenlandsche zeep geheel van regt vrij te stellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 April.

De viering van den geboortedag des Keizers is uitgesteld tot den 15den Augustus, zijnde de dag van het naamfeest van Z. M.

— De heer *Raspail*, de bekende gevangene van Doullens, heeft van den Keizer genade bekomen, op voorwaarde dat hij den Franschen bodem verlate. De begenadigde zal zich, naar men verneemt, in België vestigen.

— Het is heden vijftig jaren geleden, dat de heer *Biot* lid van de akademie van wetenschappen is geworden.

— Men verzekert, dat van wege Oostenrijk een weigerend antwoord is ontvangen op het verlangen om het stoffelijk overschot van den hertog *van Reichstad* naar Frankrijk over te brengen.

— Men spreekt van twee nieuwe groote ondernemingen: het aanleggen van badplaatsen bij de minerale bronnen van Vichy, en de oprigting eener maatschappij voor de walvischvangst. Deze maatschappij zal een kapitaal van 7,500,000 francs behoeven, en stelt zich voor tot bedoeld einde te Havre een groot aantal schepen uit te rusten. Onder de beschermers dier onderneming worden genoemd: de keizer, de keizerin, prins *Napoleon*, prinses *Mathilde*, de grootreferendaris van den Senaat en admiraal *Hugon*, terwijl de markies *d'Hautpoul* en generaal *Schram* leden van den raad van toezigt zijn.

Van den 24sten. De *Moniteur* bevat het decreet, houdende concessie voor eene stoombootdienst tusschen Hâvre en Brazilie; deze dienst zal eerlang in werking komen.

BELGIE.

BRUSSEL, 23 April.

In een der voorname Brusselsche bladen, de *Emancipation*, van den 21sten dezer, leest men het volgende:

„Het gouvernement heeft van de kamers van koophandel advies gevraagd over de vraag, of hetgeen van de in 1844 gemaakte wet tot invoering van een stelsel van differentiële regten nog in stand gebleven is, dient afgeschaft of wel nader gewijzigd te worden. Tevens is aan de kamers gevraagd, of zij eene verlaging der invoerregten op ijzer en steenkolen niet wenschelijk zouden keuren.

„Al de kamers van koophandel zijn uitgenoodigd, om ieder twee leden af te vaardigen, ten einde die gewigtige vraagpunten te overwegen.

„Ook verzekert men dat de regering eerlang de verlaging zal voordragen der invoerregten op zekere grondstoffen, en de opheffing van regten wier opbrengst de kosten van inning niet kan goedmaken."

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 21 April.

Al de afgetreden ministers hebben gisteren middag hunne portefeuilles aan hunne opvolgers overgegeven. Te twee uur geschiedde dit bij het ministerie van binnenlandsche zaken, bij welke gelegenheid de heer *Thorbecke*, aftredend minister, aan zijnen opvolger, den heer *van Reenen*, ten zeerste aanbeval het uitmuntend korps ambtenaren, waarvan hij thans afscheid nam.

Te drie uur heeft het nieuwe ministerie voor het eerst eene vergadering gehouden, die zeer lang geduurd heeft.

— Gisteren avond heeft er eene langdurige kabinetsraad plaats gehad.

— Gisteren heeft de Koning ten gehoore toegelaten den secretaris-generaal bij het dep. van kolonien, den heer *Weddik*.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 16den April l.l., zijn de navolgende hoofdofficieren en kapitein op pensioen gesteld: *E. J. Eekhout*, luit.-kolonel bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, *f* 1500; *S. F. Klijnsma*, idem en tevens kommand. van het bat. mineurs en sappeurs, *f* 1500; *C. R. Lelyveld*, luit.-kolonel bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, *f* 1500; *J. J. Hennequin*, kapitein bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs *f* 1080.

Z. M. heeft, mede bij besluit van den 16den April, benoemd, bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot lt. kolonels *J. Muschart*, *S. J. G. van den Kerkhoff* en *F. v. Heurn;* — den eerstgemelde tevens tot kommandant van het bataljon mineurs, terwijl de laatstgemelde in zijne betrekking bij het departement van oorlog wordt gehandhaafd. Z. M. heeft verder benoemd: tot majoors, jhr. *J. A. v. Brienen van Ramerus*, *P. Noot* en *J. Carsten;* tot kapt. 3de kl. *G. F. v. Limborch v. d. Meersch* en *A. C. G. de Veije;* tot 1ste luitenants *J. F. v. Hanswijk*, *J. H. Cromhout* en *O.* baron *v. Wassenaer Catwijck*, en heeft den eersten luitenant *J. A. Kool*, sedert 1849 op non-activiteit, weder in zijnen rang in active dienst geplaatst.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 17den April, is aan den heer *C. Rodenburg*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Harburg, met dankbetuiging voor de door hem in die hoedanigheid bewezene diensten.

Van den 22sten. Z. M. de Koning heeft aan kerkvoogden van de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier ten geschenke gegeven het fraaije gebouw der manége in het Willemspark, Zr. Ms. bijzonder eigendom, van 't welk de eerste steen is gelegd door H. K. H. de Erf-Groot-Hertogin *van Saksen Weimar*. Tevens heeft Z. M. te kennen gegeven, tot de inrigting van dit gebouw voor kerkelijk gebruik uit H. D. eigene fondsen te zullen verstrekken het zilver, benoodigd voor den H. Doop en het Avondmaal, alsmede eenige benoodigdheden voor het ameublement, daaronder begrepen de predikstoel.

(Het *Goudsch Kronijkske* laat op dit berigt deze woorden volgen: „Het zal onnoodig zijn te zeggen, dat dit berigt in 's Hage zeer veel genoegen geeft, daar men er het vernieuwd bewijs in ziet, dat Z. M. onze geëerbiedigde Koning prijs stelt op de godsdienst, die H. D. met zijn huis belijdt; en als zoodanig vindt het zekerlijk ook toejuiching bij hen, die niet in de residentie verblijven.")

— Wij vernemen, dat op den dag, voorafgaande aan dien van de sluiting der Staten Generaal, aan de Tweede Kamer van wege den afgetreden minister van buitenl. zaken nog is medegedeeld de correspondentie, gevoerd met onzen gezant te Rome, dat door de meeste leden daarvan is inzage genomen, en daaruit is gebleken, dat de regering van het ophanden zijn, veelmin van den inhoud der pauselijke allocutie, geenerlei kennis droeg.

— In het stuk, door den raad van ministers op den 16den dezer aan den Koning gerigt, en door den minister van oorlog in de zitting van eergisteren aan de Tweede Kamer medegedeeld, wordt gewaagd van een voorstel, den Koning op den 14den April door dien raad gedaan, om te antwoorden op de adressen, Z. M. aangeboden.

Men verneemt, dat dit alzoo ontworpen antwoord was van den volgenden inhoud:

„Dat de invoering van een bisschoppelijk bestuur over het Roomsch-Katholijk kerkgenootschap hier te lande, als een uitvloeisel der grondwettige kerkelijke vrijheid, geene goedkeuring of erkenning van Z. M. behoeft, noch op de belangen van andere kerkgenootschappen of van den Staat invloed behoort te hebben;

„Dat de Koning waakt en zal waken, dat door die invoering niemands regten worden gekrenkt;

„Dat er alzoo, bij wederzijdsche eerbiediging van elks godsdienstige overtuiging, geen grond tot bekommering bestaat."

— De *Staats-Courant* van heden deelt het rapport mede hetwelk de commissie voor de internationale ruiling van voorwerpen van wetenschap en kunst den 24sten December j.l. aan den minister van binnenl. zaken heeft aangeboden. De resultaten van hetgeen in dat uitgebreide stuk voorkomt bijeentrekkende, meent de commissie zich met regt te mogen verheugen, dat hare werkzaamheden, in verhouding tot haren duur, niet geheel zonder vrucht geweest zijn.

— De *Indépendance Belge* behelst een uitvoerig verslag van de dezer dagen hier te lande plaats gehad hebbende gebeurtenissen, met betrekking tot de herstelling der R. K. hierarchie in Nederland, en voegt er ten slotte bij: Eenstemmig is het oordeel over het lakenswaardige gedrag van het hof van Rome in deze zaak. Vele R. Katholijken zelf zijn het eens met de Protestanten omtrent deze kwestie van vorm, en dit gevoelen heeft zich krachtig in den boezem der Kamers geopenbaard.

De Koning voelt zich, en teregt, even als het geheele land, in zijne waardigheid aangerand, door de handelwijze van de Romeinsche regering; ook schijnt Z. M. ten gunste der Protestanten over te hellen en welligt niet zeer geneigd om de door den Paus gedane benoeming van bisschoppen te bekrachtigen, waartoe de constitutie hem het regt geeft. Dit is de hoofdzaak der oneenigheid tusschen hem en het afgetreden kabinet, dat alleen bij het hof van Rome krachtig wilde protesteren tegen de wijze van handelen, doch de handeling zelve wilde goedkeuren. De verandering van ministerie schijnt het gevolg te zijn dezer oneenigheid.

— De afdeelingen waterstaat en publieke werken, alsmede die voor de nationale nijverheid, thans behoorende tot het departement van binnenlandsche zaken, zullen van dat ministerie gescheiden en een nieuw departement voor die zaken gecreëerd worden. Aan het hoofd van het nieuwe departement zou worden geplaatst de heer *L. J. A. van der Kun*, inspecteur van den waterstaat, thans belast met de algemeene dienst.

(Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 22 April. Heden morgen zijn alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljooten Redite, kapit. *G. E. Hoveling*, van Veendam, en Irene, kapit. *L. P. de Vreede*, van Veendam, beide pl. m. 100 last en beide gebouwd bij *J. Hooites*, te Hoogezand.

Heden vertrok van hier de nieuwgebouwde schoonergaljoot Engeliena Pietronella, kapit. *H. H. Kuiper*, van Veendam, gaande met ballast naar Windau.

Binnengekomen te Amsterdam den 22 April, kapit. *Poort* Dirkje en *de Roth* Anna Sophia, beide van Bremerhaven; *Egberts* Gesina, *Pieper* Ekea Maria en *Schuur* Jacoba Gezina, alle 3 van Bremen. — Te Texel den 20 April, *Smit* Bernardus, van Stavanger; den 21sten *de Jong* Mina, van Hull. — In het Vlie den 19 April, *Ploeg* Vertrouwen, van Burnt Island; *Knol* Zeelust, van Krageroe; den 21sten *Gort* Vriendschap, van Hamburg. — Te Helvoet den 21 April, *Riensema* Margaretha, voor wijlen *Harding*, van Memel. — Te Buenos Ayros den 28 Febr., *Rosenberg* Concordia, van Montevideo. — Te Newyork den 6 April, *Dokman* Gesina Wilhelmina, van Amsterdam. — Te Beyruth voor 26 Maart, *de Haan* Alida Alida, van Amsterdam naar Alexandrette, is bezig met laden voor Engeland. — Te Venetiën den 7 April, *Dobbenga* Delphin, van North Shields. — Bij Gibraltar den 10 April, *Gnodde* Jonge Walrave, van Palermo naar Liverpool. — Te Gibraltar den 14 April, *Strating* Jantina, van Galatz naar Queenstown. — Te Triest den 17 April, *Keiser* Hendrika, van Antwerpen. — Te St. Malo den 15 April, *Dik* Hermanus, van Rotterdam. — Te Londen den 19 April, *de Haan* Agneta Juliana, van Seville. — Bij Wight den 17 April, *Scholtens* Alida Ikina, van Amsterdam naar Napels; *Dijkhuis* Christine Jacqueline, van Amsterdam naar Messina; den 17den

Potjer Catharina Jantina, van Amsterdam naar Smirna. — Te Cardiff den 18 April, *van der Horst* Johanna Jacoba, van Amsterdam. — Bij Bevezier den 18 April, *Visser* Eliza, van Amsterdam naar Suriname. — Te Liverpool den 18 April, *Doornbos Borchers* Adolf van Nassau, van Amsterdam; *de Haan* Siewerdina en *de Groot* Johanna Maria, beide van Antwerpen; den 19den *Bakker* Johanna, van Rotterdam; *Kwint* Hendrika Gesina, van Newrij; den 20sten *de Boer* Vriendschap, van Dublin. — Te Dublin den 18 April, *Wilmink* Hermanna Wilmink, van Rotterdam; *Klingen* Anna Agatha, van Bayonne. — Te Hull den 19 April, *Visser* Maria, van Harlingen. — Te Goole den 20 April, *Bieze* Harmina, van Rotterdam. — Te North Shields den 18 April, *Smaal* Juno, van Amsterdam; *Meijer* Margaretha, van Zwolle; *de Jonge* Jantina, van Newhaven; den 20sten *Doekes* Alida Gesina, *Potjewijd* Alida Elisabeth, *Karsijns* Landman, alle 3 van Amsterdam; *Fenenga* Clara Dorothea, van Muiden; *Dunn* Jantina Frouwina, van Zwolle; *Bakker* Agatha Wilhelmina, van Altona; *Schaapsma* Eendragt, van Harlingen. — Te Hamburg den 19 April, *Kramer* Harmina, van Rauterfehn; *de Jonge* Catharina, van Londen; den 21sten *de Vries* Anna Sophia, van Amsterdam. — Op de Elve den 19 April, *ter Poorten* Ida Maria en den 20sten *de Boer* Jantina Petronella, beide van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 19 April, *Folders* Weldaad en *Emmelkamp* Annechiena, beide van Amsterdam. — Te Varel den 13 April, *Renken* Hendrika Helena, van Hamburg. — Te Warnemunde den 17 April, *Stoeldraijer* Adriane, van Antwerpen. — Te Swinemunde den 16 April, *Boon* Jacoba Hazewinkel, van Antwerpen; *Klasen* Antje, van Alazata; den 17den *Bakker* Mina en Willem, van Grangemouth; *Fokkes* Gebroeders Fokkes en *Visser* Trijntje, beide van Amsterdam; den 18den *Mulder* Wendelina, van Antwerpen; den 19den *Faber* Johanna Mulder, van Rotterdam; *Brouwer* Ons Genoegen, van Amsterdam. — Te Dantzig den 15 April, *Brouwer* Hermina, van Dordrecht; den 16den *Schaap* Frederik, van Amsterdam; den 17den *Donema* Renske Hoites, van Kiel; *Mooi* Tiessina, van Amsterdam; *Mellema* Zeldenrust, van Kiel; *Flik* Geerdina Beerta, van Harlingen. — Te Memel den 15 April, *Helmers* Stad en Landen, van Harlingen; *van Wijk* Catharina Elisabeth, van Brussel; *Doodt* Eduard, van Antwerpen. — Te Frederikstadt den 8 April, *Blijstra* Concordia, *van der Veer* Noordster en den 9den *Stuut* Catharina Elisabeth, alle 3 van Harlingen; *Rijnberg* Jonge Jacob, van Delfzijl. — Te Wismar den 18 April, *Scholtens* Hendrika, van Workum. — Te Christiansand van den 9—14 April, *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, van Amsterdam; *Duif* Catharina Visser, van Workum. — Te Randers den 15 April, *de Jonge* Annegina, van Engeland; *Olderburger* Gustaaf, van Holland. — Te Tonningen den 17 April, *Joosten* Hendrika, van Hamburg naar Gravenstein; *Valomstra* Vrouw Alida, van Hamburg naar Hardersleben; *Jonker* Sieberlina, van Hamburg naar Memel; *Pekelder* Heidewyka, van Altona naar Rendsburg; den 18den *Kramer* Agatha, van Bremen naar Stettin; den 19den *Meeter* Vertrouwen, v. Amsterdam n. Dantzig; den 20sten *Sluis* Tjakina, v. Harlingen n. Dantzig; *Legger* Jezelina, v. Amsterdam n. Dantzig; *Bontekoe* Vrouw Geertruida, v. Makkum n. Kiel. — Het Eider kanaal gepasseerd den 16 April, *Hut* Marchina Margrieta, v. Londen n. Lubeck; *van der Wal* Fraukje, van Frederikstadt n. Odensee; *Nieboer* Martha, v. Lubeck n. Gent; den 19den *Joosten* Hendrika, v. Hamburg n. Gravestein.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 April, kapit. *de Jong* Mina, v. Hull; *Riebeling* Catharina Margaretha, v. Harburg. – Te Texel den 23 April, *de Grooth* Houthandel, v. Drobach. – Te Helvoet den 23 April, *den Breems* Trekvogel, v. Messina. – Te Vlissingen den 22 April, *Kramer* Annette Catharina, v. Londen; *Coerkamp* Gebr. Coerkamp, v. Koningsbergen; *Huisman* Twee Gezusters, v. Lubeck. – Bij Porto den 13 April, *Fekkes* Maria Aurelia en *Klein* Alida Hendrika, beide v. Newcastle. – Bij Plymouth den 17 April, *de Boer* Vriendschap, v. Amsterdam n. Liverpool. – Te Queenstown den 20 April, *Kruisinga* Eensgezindheid, v. Galatz. – Te Charlestown den 15 April, *Schenk* Aidina Anna Susanna, v. Nickerie. – Te North Shields den 21 April, *van der Veen* Vr. Auske, v. Yarmouth.

In lading te Londen den 19 April, kapit. *Drenth* Anna Catharina, n. Koningsbergen; *Pluktje* Tetsia, n. Rotterdam. – Te Liverpool den 20 April, *Kwint* Hendrika Gesina, n. Koningsbergen; den 21sten *de Haan* Siewerdina, n. Petersburg.

Zeilklaar te Londen den 18 April, kapit. *de Groot* Twee Zusters en *Stenders* Vriendschap, beide naar Workum; den 20sten *Bakker* Margaretha, n. Bremen; den 21sten *Vlas* Hendrika, n. Amsterdam; *Poorta* Tweelingen, n. Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 20 April, kapit. *Post* Ardjoeno, naar Batavia; *Eefting* Jantina, naar Suriname; *Mulder* Harmonie, naar Napels; *Doekzen* Ocean, naar Cardiff; *Detering* Eliza en Hennette, naar Liverpool; *Baas* Wilmina, naar Windau; *Kuipers* Alida Schuringa, naar Dantzig; den 21sten *de Groot* Concordia, naar Koningsbergen; *Boswijk* Henderika, naar Stavanger; *Tiktak* Jantina Fennechina, *Kolle* Jeane Marie en *Koops* Lammechina, alle 3 op avontuur; *Glim* Hendrika Margaretha, naar Marseille; den 22sten *Wijgers* Johannes Hermanus, naar Suriname; *Staal* Tjadda, naar Libau; *Dekker* Epimachus, naar Dantzig. — Van Texel den 20 April, *van Kempema* Jonge Sippe, naar Londen; den 22sten *Steenveld* Susanna Geertruida, naar Batavia; *Haverbult* Elisabeth, naar Suriname; *Vos* Cornelia, naar Triest; *Kraan* Annette Fossina, naar Palermo; *de Weerd* Willem, naar Napels; *Struik* Fenna Gerarda, naar Livorno; *Duinker* Zeemanshoop, naar Liverpool; *van der Zee* Minima, naar Yarmouth. — Uit het Vlie den 19 April, *Wijkmeijer* Margaretha, naar Windau; *Legger* Jezelina, naar Dantzig; *Visser* Vrouw Jannetje, naar Frederikstadt; *Sprik* Grietina Hillechiena, naar Stavanger; *de Haan* Anna Jantina, naar Osterrisöer, den 20sten *de Boer* Johannes, naar Dantzig. — Van Helvoet den 22 April, *Hagedoorn* Cornelia Catharina, naar Newyork; *Broekman* Helena, naar Genua; *den Breems* Verwisseling, naar Lissabon; *van der Werff* Jandina, naar Londen; *de Jonge* Margaretha en *Gust* Yzerstaven, beide naar Plymouth; *Barelds* Marie Jeanette, naar Glouchester; *Spiegelberg* Geertruida Maria, naar Hartlepool. — Van Brielle den 22 April, *Harding* Alida, naar Dundee; *Astuling* Doethea Christina, naar Stockton. — Van Maassluis den 20 April, *Mooi* Hillechina Catharina, naar Libau; *Sprik* Alida, naar Reval; *Spanjer* Catharina Sophia, naar Dantzig; den 22sten *Hazewinkel* Jonge Lieffert, naar Grangemouth; *Schenk* Ida en Cornelia, naar Windau. — Van Vlissingen den 18 April, *Boon* Jantina, naar Odessa; *Flik* Monnikendam, naar Gibraltar; den 21sten *Sap* Johanna Jacoba, naar Arbroath; *Scholtens* Elsina Catharina, naar Koppenhage. — Van Smirna den 1 April, *Brambergen* Twee Gebroeders, naar Londen; den 6den *van Wijk* Jantje, naar Samos. — Van Triest den 14 April, *Heins* Uranus, naar Dublin. — Van Seville den 8 April, *Bosker* Ida Jacoba, naar Londen. — Van Bilbao den 10 April, *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., naar Swansea. — Van Marseille den 18 April, *de Boer* Verwachting, naar Rotterdam. — Van St. Nazaire den 19 April, *Goosens* Cornelia, naar Rotterdam. — Van Deal den 20 April, *Swart* Fop Smit, van Londen naar Adelaide. — Van Cardiff den 19 April, *Prak* Rensina, naar Riga. — Van Liverpool den 18 April, *Garrels* Henriette Christina, naar Petersburg; *Brouwer* Aurora, naar Nerva. — Van Hull den 19 April, *Veldhuis* Vrouw Martha, naar Hamburg. — Van Queenstown den 17 April, *Koster* Zeeploeg, naar Cardiff. — Van Yarmouth den 16 April, *van der Veen* Vrouw Aukske, naar Newcastle. — Van Hamburg den 19 April, kapit. *Mewes* Margaretha, naar Gothenburg; *Hoekstra* Anna, naar Kolding; den 20sten *Edema* Margaretha Gezina, naar Stettin; den 21sten *Prins* Roelfina, naar Harlingen; *Dik* Meinkina, naar Dundee; den 22sten *Boomgaard* Margaretha, naar Dublin; *Siccama* Eeltje, naar Harlingen. — Van Bremerhaven den 17 April, *Dirks* Vrouw Sjouke en *Pieper* Ekea Maria, beide naar Amsterdam; *Gnodde* Jonge Jan, naar Groningen; den 18den *Kramer* Agatha Jacoba, naar Stettin; den 20sten *Bonker* Vrouw Maria, naar Groningen; den 21sten *Kremer* Goede Verwachting, naar Wolgast. — Van Cuxhaven den 18 April, *Boon* Arendina Roelfina, naar Belfast; den 20sten *Mooi* Trouw, naar Dundee; den 21sten *Fenenga* Wilmina Catharina, n. Firth of Forth. — Van Brake den 14 April, *Koning* Johanna Marchiena en *Brouwer* Antina, beide naar Bremerhaven; *Boswijk* Jantina, n. Windau. — Van Varel den 13 April, *de Groot* Adriana en *Meijer* Diana, beide n. Hamburg. — Van Koppenhage den 15—17 April, *van der Woude* Gezina Gezina, n. de Oostzee. — Van Warnemunden den 19 April, *Pekelder* Berendina en *Woudstra* Jonge Kerst, beide n. Gend. — Van Swinemunde den 20 April, *de Jonge* Jantina, n. Londen.

Vertrokken den 22 April, kapit. *Zwaal* Barend, n. Triest; den 23sten *Potjewijd* de Vreede, n. Nickerie; *Mink* Wilhelmina, n. Triest. – Van Texel den 23 April, *Eefting* Jantina, n. Suriname. – Van Galatz den 7 April, *Stomp* Antje Jansen, n. Queenstown. – Van Liverpool den 21 April, *Korte* Hendrika Margaretha en *de Jonge* Weldaad, beide n. Petersburg; *Bakker* Geertruida Femina en *de Jonge* Arendina Elisabeth, beide n. Nerva; *Plukker* Hendrika, n. Elseneur.

ZOUTKAMP, 24 April. Vertrokken den 22 April, kapit. *Waterborg* Henderkina, naar Southampton.

Zeilklaar den 22 April, kapit. *Kuiper* Engelina Petronella, op avontuur.

Den 23 April zijn met den schipper *Dijkstra* van hier 22 personen vertrokken uit de gemeenten Leens en Kloosterburen naar Amsterdam, om van daar met het Bremer fregatschip Adler, kapit. *Hohorst*, naar Nieuw-York de reis te vervolgen.

DELFZIJL, 24 April. Binnengekomen den 19 April, kapit. *Dijkstra* de 3 Gezusters en *Vennenga* Fenna, beide van Osterrisöer; *Klofkorn* de Vr. Hendrika, van Cuxhaven; den 20sten *Siemers* Jantje, van Grootzijl; *Klein* Jantiena, *Panjer* de Vr. Wijka, *Klein* Maria Magdalena, beide naar Antwerpen, alle 3 van Bremen; *Mudder* Onrust, van Leer; den 21sten *de Jonge* Drie Gezusters, van Osterrisöer; *Heins* Bouwina, van Bremen; *Mulder* Margaretha, naar Amsterdam en den 22sten *Oetzes* de Hoop, beide van Emden; den 23sten *Visser* Tietje, van Hamburg; *Roelfs* Victoria, van Steinkischen; *Huisman* Aurora, van Bremen; *Riepma* Agatha, van Brewich; *Sterenborg* de Vriendschap, van Laurvich; *Treeman* Jantjetina, van Baltrum; *Middel* Bouwina, van Krageroe; *Pot* de Hoop, van Laurvich; *Pot* Renske, van Krageroe.

Vertrokken den 19 April, kapit. *Mandema* Gezina, naar Noorwegen; *van der Leest* Johanna Berndina en *Lodewijks* Arendina, beide naar Leer; *Gust* de Vrouw Margaretha, van Amsterdam naar Hamburg; den 23sten *Jansen* Hoffnung, naar Leer.

OOSTMAHORN, 24 April. Ter reede gearriveerd den 21 April, kapit. *Visser* Luppina, v. Leer n. Amsterdam; den 22sten *de Buhr* Vr. Geeske, v. Norden n. Makkum; *Kirchmann* Vr. Anna, v. Hamburg, als bijlegger n. zee terug; den 23sten *Dost* de Vrouw Margrietha, v. Bremen n. Amsterdam; *Kruizinga* de Vr. Reina, v. Hamburg n. Amsterdam.

Vertrokken den 21 April, kapit. *Waterborg* Henderkina, v. Groningen n. Southampton; den 22sten *Kassies* de Onderneming, v. Kampen n. Hamburg.

Zeilklaar den 22 April, kapit. *Waterborg* Fennechiena, v. Groningen n. Veile; den 23sten *Krook* Eensgezindheid, v. Rotterdam n. Bremen; *Kuiper* Engelina Petronella, v. Groningen n. Windau; den 24sten *Suk* de Welvaart, v. Amsterdam n. Hamburg.

HARLINGEN, 23 April. Binnengekomen den 18 April, kapit. *Ploeg* Vertrouwen, v. Newcastle; den 19den *Knol* Zeelust, v. Noorwegen; den 22sten *Cappen* Neptunus, v. Newcastle; den 23sten *Blijstra* Concordia, v. Frederikstad.

Vertrokken den 22 April, kapit. *Ebes* Grietje, n. Noorwegen; *van der Veer* Twee Gebroeders, n. Engeland; *Plukker* Hendrik, n. Noorwegen; *Oldenburger* Gerritje Koumans, n. Engeland.

TERMUNTERZIJL, 24 April. Binnengekomen den 18 April, kapit. *Dik* de Vier Gezusters, van Noorwegen; *Burman* Ida, van Leer; den 22sten *Busker* Grietina, van Norden; *Burman* de Vr. Gezina en den 23sten *Pasman* de Vr. Elisabeth, beide van Leer; *Mooi* Grietje Huisman, *Munning* Anje, *Ugen* Anna Sieberdina en *Boswijk* de Vr. Henderika, alle 4 van Noorwegen; *de Vries* de Vrouw Anna, van Norden.

Vertrokken den 18 April, kapit. *Slik* de Jonge Willem, naar Ditzum; den 19den *Meiners* de Vr. Janna, naar Leer; den 21sten *Beerthuis* Thedina, naar Ditzum; *Burman* Geziena, naar Leer; den 22sten *Legger* Geerdina, naar Noorwegen; *Burman* Ida, n. Leer.

Zeilklaar den 24 April, kapit. *Mooi* Winschoterzijl en *Dik* Vier Gezusters, beide naar Noorwegen.

AMSTERDAM, 23 April. Het schip Anke Berg, kapit. *Wieringa*, van Galatz naar het Kanaal, is wegens gebrek aan water en proviand, te Carthagena binnengeloopen.

MANDAL, 5 April. Den 1sten dezer strandde de Holl. kof Adriana, kapit. *Veenhuizen*, van Schiedam met ballast en 10 geb. jenever naar Libau bestemd, circa eene mijl oostwaarts van hier, kwam echter weer af en is thans hier om gerepareerd te worden.

HUZUM, 19 April. Binnengekomen kapit. *Topzant* de Hopende Zeeman, met hout.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

18 April. de Boer, Margretha Jantina, v. Eggersund n. de Oostzee.
Eckhoff, Gezina, v. Newcastle n. Koningsb., m. steenkool.
Scherpbier, Jeltina, v. Amst. n. Libau, m. ballast.
Munck, Alwina, v. Koppenhage n. Engeland, m. huiden.
19 —— Boon, Annechina, v. Amst. n. Stettin, m. koffij.
Schildwacht, Aeolus, v. Lissabon n. Libau, m. zout.
Visser, Vriendschap, v. Amst. n. Windau, m. ballast.
de Boer Sap, Thelina, v. Amst. n. Stettin, m. stukgoed.
Blouw, Annegiena, v. Newcastle n. Koningsbergen.
Mulder, Ida, v. Antwerpen n. Koppenhage, m. stukgoed.
Poort, Catharina, v. Riga n. de Maas, m. gerst.

De Wind den 18 April O.N.O., N.N.W.; den 19den N.W., N.O.; den 20sten O.N.O., O.Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 18 April. Naar Londen voor tarwe 3 sh. 6 d. zink 15 à 16 sh.; naar Newcastle en Hartlepool 3 sh., Humber 3 sh. 6 d. per qr. tarwe; Hull 8 à 10 sh. per ton zink.

DANTZIG, 18 April. In bevrachtingen was het heden stil; naar Grimsbij bedongen 20 sh. per load sleepers en Grangemouth 19 sh. per load balken.

KONINGSBERGEN, 17 April. Gesloten naar Hull tegen 4 sh. per qr. tarwe.

MEMEL, 16 April. Naar Liverpool 22 sh. per load; Londen 42 sh. 6 d. per ton lompen. Voor hout worden schepen gevraagd.

GOTHENBURG, 16 April. Naar Londen 5 sh., Liverpool 7 sh. 6 d. per ton ijzer met 5 pCt. Bij gebrek aan ruimte zullen de vrachten spoedig stijgen.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 25 April 1853, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 22 April.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 5,95	Bl. Voer 38 ℔ f 2,70
Oude 70 ℔ f 7,50	Veen 66 » » 5,80	» 40 » » 2,85
N. Oml. 68 » » 6,40	» 68 » » 6,10	Zw. Voer 36 » » 2,55
» 70 » » 7,00	GERST.	» 38 » » 2,70
» 72 » » 7,50	Winter 54 ℔ f 4,50	» 40 » » 2,80
» Old. 68 » » 6,00	» 56 » » 4,75	BOONEN.
» » 70 » » 6,50	» 58 » » 5,00	Paardeb. f 5,50.75,90
» » 72 » » 7,00	Zomer » »	ZADEN, ENZ.
ROGGE.		Gr. Gort p. m. f 7,75
	Knobbe » » 4,90	f 8,25
Inl. 64 ℔ f 5,40	» 62 » » 5,20	Par. 100 N. ℔ f 11,50
» » 66 » » 5,80	HAVER.	f 12
» » 68 » » 6,20	Dikke 38 ℔ f 2,70	Old. Koolz.
» » 70 » » 6,60	» 40 » » 2,85	Oml. dito f 10,50,75
» » » »	» 42 » » 3,00	Oostfr. dito f 10,75 f 11
BOEKWEIT.	» 44 » » 3,15	f 11,30
Gr. Zd. 64 ℔ f 5,80	» 46 » » 3,25	G. Mosterdz. v. f 6 tot f 8
» » 66 » » 6,10	» 48 » » 3,35	Raapolie p. v. f
» » 68 » » 6,40	» 50 » » 3,50	Prijs der Boter.
	Bl. Voer 36 » » 2,55	Hooib. ⅛ ton f 16, f 16,50 a f 16,75.

Puike Tarwe prijshoudend; bijsoorten flaauw. – Rogge als voren. – Boekweit in een doen. – W. Gerst nagenoeg als voren te plaatsen; Knobbe dito iets lager. – Dikke Haver ruim prijshoudend; Voersoorten in een doen. – Boonen stil. – Gort flaauw. – Koolzaad genoegzaam zonder handel.

AMSTERDAM, 22 *April*. Tarwe aan consumtie: 130 ℔ b. Pools. f 322; 130 ℔ b. Pools. f 316; 130 ℔ Norder f 264. — Rogge prijsh.: 122 ℔ Odessa f 177 bij partij; 123 ℔ p. dito f 186; 123 ℔ Pruis. f 203; 117 ℔ Petersb. f 175.

Koolzaad dadelijk en op het voorjaar 1½ p. vl., op het najaar 1 p. vl. hooger; Holsteinsch 57 p. vl.; oud Eider 55½, 56½ p. vl.; Overmaasch 56 p. vl.; op 9 vat in April 59½ p. vl.; Mei 59½ p. vl.; Sept. 60½ p. vl.; Oct. en Nov. 61 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering merkelijk hooger betaald: op 6/w. f 35,25; Vlieg. f 34 a f 34,25; Mei f 34 a f 34,25 a f 34; Sept. f 35 a f 35,25 a f 35; Oct. f 35,25 a f 35,50 a f 35,25; Nov. f 35,50 a f 35,25; Dec. f 35,50. — Lijnolie iets williger; op 6/w. f 30,50; Vlieg. f 29,25 a f 29,50; Mei f 29,50 a f 29,25. — Hennepolie op 6/w. f 37,75; Vlieg. f 36,75.

LONDEN, 20 *April*. De weersgesteldheid is zeer gunstig voor den veldarbeid. De aanvoeren zijn klein. Tarwe is loom, maar niet goedkooper. Gerst zeer traag, daar het mout-saizoen ten einde loopt. Haver duurder. Meel flaauw. De aanvoer sedert Maandag bedroeg 9560 qrs. Tarwe, 1160 qrs. Gerst en 500 v. Meel.

Van den 22sten. De aanvoer van Tarwe was heden onbeduidend en ook van buitenslands niet groot, uitgenomen van de Zwarte en Middellandsche zee. De kooplust was flaauw, bepalende de omzet zich tot kleinigheden. Gerst, Boonen en Erwten onveranderd. Haver iets meer gevraagd en goed prijshoudend.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

HOOGEVEEN, 21 *April*. Op de voorjaarsmarkt, heden alhier gehouden, waren aangebragt 2 paarden, 156 runderen, als: 66 gusten, 61 melkgevenden, 21 jongbeesten en 8 kalveren. Voorts 195 varkens, te weten: 118 ouden en 77 jongen; alsmede 88 schapen en 6 geiten. Van een en ander was de handel over 't algemeen vrij levendig. Voor de guste koeijen werden verhoogde en voor dragtige eenigzins verlaagde prijzen besteed. Hebbende de varkens, wat betreft de ouden, verlaagde en wat betreft de jonge goede prijzen opgebragt; terwijl de schapen voor goede prijzen zijn verkocht.

LONDEN, 22 *April*. De Veemarkt was heden goed voorzien en ofschoon de kooplust veel te wenschen overliet, hebben de prijzen zich op den laatst verhoogden stand gesouteneerd.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 23 *April*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63½, 64, 63⅝; Dito Dito 3 pCt. 75½, 75⅞, 75⅝; Dito Dito 4 pCt. 94⅛, 94⅝, 94 3/16; O. I. Leening 4 pCt. 94 7/16; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 93⅝, 93¾; Haarlemmer-Meer 5 pCt. 103. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52½. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 23 15/16, 24, 23 15/16; Dito 3 pCt. 47⅜; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 42¾, 42⅞, 42⅞; Coup. Bewijzen 6¾, 7, 7; Amort. Schuld 5 9/16. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 39¼, 39⅜, 39⅜.

RUSLAND. Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108¼; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 97; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 91½. — POLEN, Certificaten 4 pCt. 86½; Dito Aand. met Loten 500 fl. f 164½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 80 15/16, 81 1/16; Dito 1852 5 pCt. 80⅞; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 41⅝; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 41½, 41 9/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 92⅞, 93⅛, 93; Metall. La. B. 5 pCt. 92⅞, 93⅛, 93; Denem. 5 pCt. 103½; Mexik. 26⅝, ¾, ¾; Gren. 2¼ pCt. 22¼; Ecuador 4½; Grieken 5 pCt. 7½, ⅝; Braz. 4½ pCt. 96⅞, 97; Phil. L. N. 86½, ¾; Dito H. N. 95.

In den beginne vertoonde zich meerdere kooplust voor Integralen; later echter kwamen weder onderscheidene verkoopers te voorschijn, waardoor de prijs van 64 spoedig tot 63½ terugging; ten slotte was er weder eenige meerdere vraag, zoodat hij 63⅝ blijft, zijnde bijna ¼ pCt. en de overige soorten in verhouding lager dan gisteren. — Van vreemde effecten waren Spaansche, bij eenige affaire in 1 pCts., iets vaster. – In Oostenr. vertoonde de handel nog al eenige levendigheid. Oude 5 pCts. waren iets aangenamer; daarentegen Nieuwe 5 pCts. meer aangeboden. – Russische waren tot verminderde prijzen verkrijgbaar. – Portug. en Mexik. prijshoudend.

Gren. Onbep. St. 2½ pCt. 22; Bl. Gr. Onb. St. 7 7/8, ⅝; Dito Coup. f 1, 1/32; Ecuador Coup. 34½ c.; Mexik. Onb. St. 26⅝, ¾.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 64⅛; Spaansche 1 pCt. 23 15/16; Binnenl. 3 pCt. 42¾; Metall. 5 pCt. 81.

AMSTERDAM, 24 *April*. EFFECTEN SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integralen 63⅞. Spaansche 1 pCts. 24 1/16. Binnenl. 3 pct. 42 15/16. Metalliek 5 pCt. 81. Philad. L. N. 87. Onbep. Mexik. 26⅝. Bl. Grieksche Coup. f 1, 1/32.

Tot de genoteerde koersen zijn slechts eenige geringe postjes verhandeld.

ADVERTENTIEN.

_ Aan de **LEDEN** van het *GODGELEERD HOOGDUITSCH LEESGEZELSCHAP* wordt herinnerd, dat de JAARLIJKSCHE VERGADERING dit jaar niet kan plaats hebben op den eersten, maar moet zijn **op den tweeden Dingsdag in Mei.** Daar evenwel op dien dag (10 Mei) ook de Predikanten-Vereeniging 's morgens bijeenkomt, zal het Leesgezelschap om **drie uur** precies aanvangen, en wel in de BENEDENZAAL van het CONCERTHUIS. Verkocht zal worden van XLVI, 16 af.

GRONINGEN, 25 April 1853.

P. HOFSTEDE DE GROOT.

NEÈRLANDS HEIL.

De LEDEN van de KIES-VEREENIGING ***Neêrlands Heil*** worden uitgenoodigd, eene VERGADERING bij te wonen op aanstaanden WOENSDAG den 27sten April, des namiddags te half vijf uur, ten Huize van den Koffijhuishouder TEN HAVE, aan de Groote Markt.

KIESVEREENIGING

Grondwettige Vrijheid en Vooruitgang,

HOOFD-KIESDISTRIKT WINSCHOTEN.

In de ALGEMEENE VERGADERING van de KIES-VEREENIGING gehouden te *WINSCHOTEN*, den 23sten April 1853, waren van al de 15 Afdeelingen Afgevaardigden tegenwoordig. Er werd vooreerst volgens Art. 7 van het Reglement bepaald het getal stemmen, door iedere Afdeeling in verhouding van het aantal Leden uit te brengen.

Hierna gaf iedere Afdeeling de opgave van drie Kandidaten, ter vervulling in de LEDEN van de PROVINCIALE STATEN, ten gevolge de gewone aftreding van drie Leden voor dit Distrikt.

Het resultaat der voordragten was als volgt:

H. J. SMID, te *Oostwold*,	door 14	Afdeel.	tellende	27	stemm.
S. P. V. D. TUUK, te *Bellingwolde*,	» 9	»	»	20	»
G. A. VENEMA, te *Winschoten*,	» 7	»	»	13	»
C. GEERTSEMA, te *Zuidbroek*,	» 4	»	»	9	»
R. DE SITTER, te *Winschoten*,	» 4	»	»	8	»
H. N. ADDENS, te *Bellingewolde*,	» 2	»	»	4	»
A. J. BOS, te *Noordbroek*,	» 2	»	»	4	»
H. PICCARDT, te *Scheemda*,	» 1	»	»	1	»
B. CRAKER, te *Beerta*.	» 1	»	»	1	»

Alle deze **Kandidaten** worden aan de Leden der Kiesvereeniging, om daaruit eene **keuze** te willen doen, **voorgedragen**, waardoor dan al de Leden der Afdeelingen in hun regt van stemmen verblijven. — En zou men niet mogen verwachten, dat de overige Kiezers daaruit ook hunne keuze zullen nemen, en zoodoende met eene eerste stemming de benoeming kan plaats hebben?

_ De ondergeteekenden, van wege het Departement *Groningen* der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* belast geweest met de verspreiding van **3cents Kaartjes**, ten einde daardoor het misbruik van Sterken Drank min of meer ongevoelig tegen te gaan, geven bij deze kennis, dat deze inrigting, ingevolge Departements besluit van den 28sten l.l., is **opgeheven**, en dus geene dergelijke Kaartjes meer te bekomen zijn. De in omloop zijnde Kaartjes kunnen **voor den 1sten Mei aanstaande** tegen **Geld ingewisseld** worden, ten Huize der ondergeteekenden; na verloop van dien tijd zijn zij vervallen en van onwaarde.

GRONINGEN, 3 Februarij 1853.

P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
JAN MEIJER.

TEN VOORDEELE VAN DE

ALGEMEENE ARMEN

dezer Stad: GROOT VOCAAL en INSTRUMENTAAL CONCERT, op DINGSDAG den 26sten April e.k., des avonds te 7 uur, in den SCHOUWBURG alhier, ingerigt als CONCERTZAAL.

ENTREEBILJETTEN, voor den 1sten Rang à f 1—40 en 2den Rang à f 1—00, zijn van heden af te bekomen en Plaatsen te bespreken, tegen betaling van 10 Cents voor iedere Plaats, bij den Bureaulist P. DE KONING, in de Zwanenstraat.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

_ Ondertrouwd:

H. M. ONNES, van *Groningen*,
met
C. A. M. WORTELHOEK.

AMSTERDAM, 21 April 1853.
Eenige kennisgeving.

_ Getrouwd:

W. J. KOPPIUS, JR., *Pred.*,
met
G. TONKES.

OUDE SCHANS, 19 April 1853.

_ Getrouwd:

J. H. KIEWIET
met
T. U. BOEKHOUT,
Wedw. H. MERINGA.

WINSCHOTEN, 21 April 1853.

_ Getrouwd:

A. P. P. VAN WIJCHGEL,
van *Schildwolde*,
met
G. W. WILDERVANCK.

ZUIDBROEK, 21 April 1853.

_ Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER mijne geliefde Echtgenoot BERNARDIENA MARIA TE RULE.

AMSTERDAM, 20 April 1853.

H. PRELLER,
N. Z. Achter-Burgwal.

_ Bevallen van eenen welgeschapen *ZOON* T. VAN DER VEEN, Wedw. B. PEKELAER.

GRONINGEN, 20 April 1853.
Eenige kennisgeving.

_ Heden beviel voorspoedig van twee welgeschapen ZONEN JOHANNA MARIA DE JONGE, geliefde Echtgenoot van

J. E. TIDDENS.

GRONINGEN, 21 April 1853.

_ Bevallen van een' welgeschapen ZOON Y. WENS, geliefde Echtgenoot van

W. H. WILDERVANCK.

SAPPEMEER, 21 April 1853.
Eenige kennisgeving.

_ OOSTWOLDER-POLDER, 21 April 1853. Bevallen van een' ZOON TITIA OORTWIJN, Echtgenoot van

HA. HOVINGA.

_ MEEDEN, 21 April 1853. Heden beviel van eene DOCHTER EETJE J. BUURMA, geliefde Echtgenoot van

SYBOLT T. DETMERS.

_ GRONINGEN, 22 April 1853. Heden morgen te 2 uur beviel allervoorspoedigst van eene *DOCHTER* A. H. F. MEIJBOOM—TIJDEMAN.
Eenige kennisgeving.

_ Mijne beminde Echtgenoot, ALBERDINA BURGHARDA DE RECHTEREN VAN HEMERT, beviel heden zeer voorspoedig van een' welgeschapen *ZOON*, die echter den tweeden dag na de geboorte weder is overleden.

GRONINGEN, 22 April 1853.

J. C. MANSSEN,
Evang. Luth. Predikant.

_ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER E. H. A. VAN BOEKEREN, geliefde Echtgenoot van

K. DE WAARD.

GRONINGEN, 23 April 1853.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 26sten April
1853, no. 33.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

'S GRAVENHAGE, 24 April.

Men houdt het er thans in deze residentie vrij algemeen voor, dat eene of beide Kamers der Staten Generaal eerlang, ingevolge art. 70 der Grondwet, door den Koning zullen worden *ontbonden*. Naar luid van dat artikel, houdt het besluit, waardoor de ontbinding wordt uitgesproken, tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers „binnen veertig dagen" en tot het zamenkomen der nieuw gekozen Kamers „binnen twee maanden."

— Volgens den *Echo Universel* zou de portefeuille van kolonien aan den heer *Rochussen* aangeboden, doch door dezen geweigerd zijn.

AMSTERDAM, 24 April.

Door de Nederl. Handelmaatschappij zijn bevracht 29 schepen, als voor Amsterdam 14, voor Rotterdam 11, voor Dordrecht 1, voor Middelburg 1 en voor Schiedam 2.

— Volgens den *Nederlander* schijnt het, „dat de sluiting van de zitting der Staten-Generaal weldra door *de ontbinding der Tweede Kamer* zal worden gevolgd."

— Men leest in den *Courrier de Marseille* van den 20sten April het volgende:

„Uit Rome schrijft men, dat een ernstig geschil tusschen den H. Stoel en de zaakgelastigde der Nederlanden bij dien Stoel is ontstaan en dien ten gevolge de laatstgemelde is teruggeroepen. Sedert eenigen tijd waren tusschen beide staten diplomatische nota's betreffende het herstel der Katholijke hierarchie in de Nederlanden gewisseld. Dit laatste land verwierp als onaannemelijk de evenwel zeer regtvaardige vorderingen van het Roomsche hof, hetwelk van zijnen kant sterk door zijn regt en ijverig in het verdedigen van de regten der kerk, bij zijne besluiten is gebleven. Ten gevolge van dit conflict heeft de Nederl. gezant zijne brieven tot terugroeping ontvangen. Voor dat hij Rome verliet, heeft deze diplomaat aan den kardinaal *Antonelli* eene zeer krachtige nota van wege zijn bewind overhandigd. Men gelooft evenwel niet, dat deze diplomatische scheuring ernstige gevolgen zal hebben. Zoo wij wel onderrigt zijn, moet Oostenrijk op eene officieuse wijze tusschen beiden gekomen zijn bij het Haagsche kabinet, en Belgie, een geheel Katholijk land, zoude ook van zijnen kant verstandige raadgevingen aan het Nederlandsche bewind hebben doen toekomen. Het is dus waarschijnlijk, dat men in Nederland deze onverdraagdzaamheid zal laten varen en de regten zal erkennen van den Paus en al wat zijn gezag betreft als hoofd van de Katholijke kerk."

ARNHEM, 20 April.

Naar men van eene goede zijde verneemt, is, voor dat het nieuwe ministerie benoemd was, de portefeuille van het departement van financiën aangeboden aan jhr. mr. *F. Ridder van Rappard*, president van het provinciaal geregtshof van Gelderland en oud-minister van financiën, die echter moet hebben verzocht voor die hooge betrekking niet in aanmerking te komen.

NIJMEGEN, 20 April.

Heden stonden voor de arrondissements-regtbank alhier teregt twee 60jarige leden van den gemeenteraad van Appeltern, met name *G. van Erp* en *H. Nass*, landbouwers, ter zake en als beklaagd van zich op den 28sten Januarij l.l. te hebben schuldig gemaakt aan het op eene gewelddadige wijze doen openbreken van het schoolgebouw, bewoond door of van wege het diaconie-bestuur der Hervormde gemeente van Altforst en Appeltern. Het O. M. concludeerde tot schuldigverklaring aan het hun bij dagvaarding ten laste gelegde misdrijf van verbreking van afsluiting, en veroordeeling der bekl., op grond, en met toepassing van art. 456 van het wetboek van strafregt, tot gevangenisstraf van eene maand tot een jaar, geldboete van *f* 25 en in de kosten van het proces. De procureur, mr. *H. P. G. M. de Man*, voerde hierop ter verdediging aan, dat de gepleegde handelingen geene strafbare daad daarstelden, daar de burgerlijke gemeente in den zin der wet als bezitster ter goeder trouw van het schoollokaal was te beschouwen en dus daarover op de volstrektste wijze konde beschikken. Bij twijfel omtrent de eigendomsregten van de burgerlijke gemeente op dat schoollokaal, concludeerde zijn e. a. tot schorsing van de strafvordering, tot tijd en wijle de burgerlijke regter, alwaar die actie reeds was regtshangig, omtrent dat punt van burgerlijk regt uitspraak zal hebben gedaan. Na reen dupliek van zijde van het O. M. en der verdediging werd de uitspraak in deze zaak door de regtbank geremitteerd tot heden over acht dagen.

'S HERTOGENBOSCH, 20 April.

Naar wij vernemen zal Z. D. H. Mgr. *J. Zwijsen*, zoodra hij voor goed bezit zal genomen hebben, krachtens zijne laatste benoeming, van het beheer over het diocees 's Hertogenbosch, zich ernstig en met kracht toeleggen op de middelen tot restauratie der wereldberoemde kathedraal onzer stad.

BAARDWIJK, 21 April.

Heden morgen is hier weder een hond dol geworden en heeft onderscheidene andere honden in deze gemeente, die allen ook nu losliepen, gebeten, zoodat vooreerst de vreeselijke hondenkwaal nog niet zal ophouden, te meer, omdat men niettegenstaande het toenemende en dreigende gevaar, als het ware onverschillig blijft en het door onverantwoordelijke achteloosheid blijft uittarten.

LEEUWARDEN, 21 April.

Wederom zijn 88 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 7661 runderen.

HARLINGEN, 21 April.

Ten dienste van landverhuizers en andere belangstellenden, hebben wij gelegenheid, het volgende over te nemen uit eenen brief van den 11den Maart, geschreven door eenen Fries, thans in Michigan gevestigd, op wiens waarheidsliefde staat is te maken.

Na het opgeven van bijzonderheden, waarbij het publiek minder belang heeft, meldt hij: „Dit is waar, wanneer iemand maar tijdig genoeg op reis gaat, kan hij nog hetzelfde jaar vruchten hebben voor den winter, zoo hij kinderen of andere helpers heeft, die kunnen en willen werken. Hiermede bedoelt hij de ontginning van woeste gronden.

„Hier [in de stad zijner inwoning] bestaat een afschaffings-genootschap van sterken drank, dat tevens eene soort van gild [fonds] is, waaruit men bij ziekte 3 dollars [rijksdaalders] per week bekomt, en bij overlijden trekt de familie 30 dollars voor begrafeniskosten.

„Allen, die kunnen en willen werken, vinden hier een goed bestaan, zoowel huisgezinnen als enkele personen: want meiden, die kooken en wasschen kunnen, verdienen, bij kost en inwoning, minstens 3 gl. in de week, en zoo dit in het eerste half jaar lager mogt zijn, wegens onbekendheid met de taal, dan leeren toch alle jongelieden die schielijk aan, inzonderheid Friezen en Hollanders. Arbeiders verdienen elken dag 1½ à 2 gl.; handwerksgezellen, als, timmerlieden en verwers, ontvangen elken dag 3 à 4 gl. tot loon."

ASSEN, 23 April.

De heeren *van der Kun*, *Wenkebach* en nog een deskundige zijn gisteren alhier van Meppel gekomen, om hier, even als dáár, opnemingen te doen en inlichtingen in te winnen voor de daarstelling van de telegrafische lijn, welke van Zwolle over Meppel en Assen naar Groningen zal gelegd worden.

— Er is sprake van, dat er in Mei aanstaande eene buitengewone vergadering der Provinciale Staten van dit gewest zal plaats hebben. Zijn wij echter wél onderrigt, dan is hieromtrent nog niets bepaald vastgesteld. In deze vergadering zouden drie onderwerpen behandeld worden: 1) een reglement op het gebruik der Hoogeveensche vaart, hetwelk reeds vroeger bij de Staten in behandeling is geweest; de Staten achtten toen zich onbevoegd hetzelve in behandeling te nemen; 2) de zaak van verbetering van het Meppeler diep, en 3) de lijst van aanbeveling voor de vakature bij het prov. geregtshof.

— Volgens heden bij ons ingekomen berigt, zijn door Z. Exc. den minister van koloniën benoemd tot gouvernements-veeartsen in Nederlands Indië, de heer *J. van der Weide*, rijksveearts te de Wijk, en de heer *Noorddijk*, paardenarts bij 's lands armee.

— Z. M. heeft door den gemeenteraad van Gasselte gedane benoeming van den burgemeester *J. Boelken Bakker* tot secretaris goedgekeurd.

GRONINGEN, 25 April.

Den 23sten dezer is bij onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot Doctor in de Vroedkunde bevorderd de heer S. P. KROS, math. mag., phil. nat. et med. doct. te Zwolle.

— Bij den boekhandelaar H. GEERTSEMA, den uitgever van het kerkbriefje, bestaat nog gelegenheid voor hen, welke verkiezen te teekenen op het adres van den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, gerigt aan Z. M. den Koning, tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie in Nederland.

— Van wege burgemeester en wethouders dezer gemeente werd Vrijdag l.l., door hunnen gecommitteerde, in het raadhuis, onder nader goedkeuring aanbesteed: Het bouwen van eene sluiswachterswoning met schour, op het terrijn nabij de nog te bouwen schutsluis in het Stads Ter-Apeler Kanaal, ongeveer bij den Schaapsberg, in de gemeente Vlagtwedde. — Hierop was slechts één inschrijvingsbiljet ingekomen, van den timmerman R. K. VAN DER VELDE, te Stads-Kanaal, voor *f* 10,049.

— Door een der leden van gedeputeerde Staten dezer provincie werd heden, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat dezer provincie, onder nadere approbatie aanbesteed:

1) *Het doen van eenige herstellingen aan de Rijswerken langs het Reitdiep, en eenige verdere werken.* Eén inschrijvingsbiljet, van H. VAN BRUGGEN, nabij Groningen, voor *f* 3090.

2) *Het onderhouden van het Kanaal van* Groningen *naar* Delfzijl *en de Haven buiten de Steentilpoort te* Groningen, *met de daarbij behoorende werken, van den 1sten Julij* 1853 *tot en met ultimo Junij* 1854. Twee inschrijvers: J. S. NOORDHOF te Delfzijl, voor *f* 787, en H. ZANTMAN te Delfzijl, voor *f* 644.

3) *Het herstellen van een vak Beschoeijing aan de Haven te* Uithuizen, *lang 74 ellen*; insgelijks twee inschrijvers: J. P. TAKENS te Usquert, voor *f* 555, en H. ZANTMAN te Delfzijl, voor *f* 519.

— In de kiezers-vergadering, gehouden te *Zuidhorn*, den 20sten April, ter verkiezing van kandidaten voor de aftredende leden der Provinciale Staten, de heeren E. B. BINDERVOET en A. GROENMAN, en voor den heer H. BEEKHUIS DAMSTÉ, die voor die betrekking heeft bedankt, bekwam de heer BINDERVOET de groote meerderheid van stemmen, maar verzocht, dat de vergadering een' anderen kandidaat wilde kiezen, omdat hij, in geval van herkiezing, geene zitting als lid der Staten weer zoude nemen, terwijl hij de kiezers zijn' welmeenenden dank betuigde voor het vertrouwen, met 't welk zij hem op nieuw hadden vereerd. In plaats van den heer BINDERVOET, werd tot eersten kandidaat gekozen de heer J. J. TONCKENS; tot tweeden dr. M. POPTA; — voor 't aftredend lid, de heer A. GROENMAN, werd als eersten kand. gestemd A. GROENMAN; tot tweeden de heer J. K. DE WAARD; — in plaats van den heer DAMSTÉ, bekwam de heer jhr. mr. DU PEYROU VAN BREUGEL de meeste stemmen als eerste kandidaat, en mr. A. GELDERMAN als tweede.

Ook in de op den 21sten April gehoudene centrale vergadering bleek het, dat in drie andere gemeenten de heer E. B. BINDERVOET met bijna eenparige stemmen als kandidaat was voorgesteld.

Degenen welke in de meeste gemeenten de meeste stemmen als kandidaten op zich hadden vereenigd zijn de navolgende heeren: A. GROENMAN, olieslager en aftredend lid der Staten, jhr. mr. DU PEYROU VAN BREUGEL, kantonregter te Zuidhorn; E. B. BINDERVOET, te Zuidhorn; J. K. DE WAARD, landbouwer op het Ruigezand; J. J. TONCKENS, landbouwer onder den Ham; — terwijl de navolgende heeren uit eene enkele gemeente de meeste stemmen bekwamen: M. POPTA, med. art. obst. doctor te Zuidhorn; H. D. HAMMINGH, landbouwer onder den Ham; A. S. LEURINGH, burgemeester der gemeente Leek; C. REIJNTJES, koopman te Leek; mr. A. GELDERMAN, burgemeester der gemeente Zuidhorn; mr. M. DE MUINCK, notaris te Grijpskerk; K. A. ARENTS, koopman te Ezinge; F. D. FRANSEN, oud-burgemeester en landb. aldaar; O. K. CLEVERINGA, landbouwer aldaar; jhr. mr. R. DE MAREES VAN SWINDEREN VAN ALLERSMA, te Ezinge; H. BENNEMA, burgem. der gemeente Aduard; E. M. WIERINGA, landbouwer onder Garnwert.

De zes eersten moeten dus op de aanbevelings-lijst geplaatst worden, ofschoon anderen meenen, dat de vijf eersten alleen kandidaten kunnen heeten, hebbende volgens het reglement op de kiezersvereeniging, uit de meeste gemeenten de meeste stemmen bekomen. — De kandidatuur van den heer VAN SWINDEREN VAN ALLERSMA werd door 9 van de 19 kiezers te Zuidhorn gestemd: de heer GELDERMAN bekwam bij de derde stemming 10 stemmen.

Ter centrale vereeniging waren commissarissen opgekomen uit de gemeenten Aduard, Ezinge, Oldehove, Marum, Zuidhorn, de Leek; te Aduard, Oldehove en Marum waren echter geene kiezers-vergaderingen gehouden. Grootegast en Grijpskerk hebben zich om reden (?) niet aan de vereeniging aangesloten.

Tot president der centrale vergadering is benoemd de heer DU PEYROU VAN BREUGEL, en tot secretaris de heer mr. H. P. WICHERS, not. te Leek.

— De kiesvereeniging „grondwettige vrijheid en vooruitgang" opgerigt in het hoofdkiesdistrikt Winschoten, hield Zaturdag l.l. eene algemeene vergadering, ten huize van den logementhouder E. VAN DIJK, te *Winschoten*, ten einde uit de voordragt der afdeelingen eene nominatie te formeren van kandidaten voor de Provinciale Staten, welker verkiezing den 10den Mei a.s. zal plaats hebben. De afdeelingen waren allen, ten getale van 15, opgekomen en gaven ieder 3 kandidaten op, waarvan het resultaat was, dat door 14 afdeelingen, tellende 27 stemmen, werd voorgedragen de heer H. J. SMID, te Oostwold; door 9 afdeelingen, met 20 stemmen, de heer S. P. V. D. TUUK, te Bellingewolde; door 7 met 13, G. A. VENEMA, te Winschoten; door 4 met 9, C. GEERTSEMA, te Zuidbroek; door 4 met 8, R. DE SITTER, te Winschoten; door 2 met 4, H. N. ADDENS, te Bellingewolde; door 2 met 4, A. J. BOS, te Noordbroek; door 1 met 1, H. PICCARDT, te Scheemda; door 1 met 1, B. CRAKER, te Beerta.

Deze 9 kandidaten worden aan de kiezers, die tot genoemde kiesvereeniging zijn toegetreden, allen voorgedragen, ten einde daaruit eene *keuze* te doen.

— Den 21sten l.l. is te *Uskwerd*, in navolging der gemeente Groningen en Warffum, onder nadere goedkeuring van de Gedeputeerde Staten, de broodzetting met vijf tegen twee stemmen afgeschaft.

— Bij besluit van den 18den heeft de gemeenteraad van *Finsterwolde* bepaald, dat de heffing der gemeentebelasting zal worden gewijzigd in dier voege, dat zullen worden geheven: 1) 5 opcenten op de ongebouwde en 10 opcenten op de gebouwde eigendommen; 2) 5, 10, 15, 20 en 25 opcenten op het personeel; 3) Eene belasting van *f* 2—00 van ieder hond; 4) Een hoofdelijken omslag, groot *f* 3300—00; 5) Leges voor aangifte van stukken. — Onder de belangrijke besluiten door genoemden raad verder nog genomen, behoort de afschaffing der broodzetting, door Ged. Staten reeds goedgekeurd, terwijl tevens nog nieuwe pogingen zullen worden in het werk gesteld ter verkrijging van den kunstweg naar Delfzijl, waarnaar reeds zoo lang reikhalzend is uitgezien.

— Ook uit de gemeente *Winschoten* wordt een adres ingezonden aan Z. M. den Koning, ter zake van de in te voeren pauselijke hierarchie in Nederland. Bij dat adres, dat met algemeene belangstelling was verlangd, wordt op aangevoerde gronden gevraagd:

1) Dat de bisschoppen zullen zijn Nederlanders door geboorte of door de wet.

2) Dat zij, voor het aanvaarden van hunne zetels, bij eede zullen verklaren, zonder eenig voorbehoud (sine ulla reservatione mentali), den eed, door de Roomsche curie van de bisschoppen gevorderd, niet te hebben afgelegd, of immer te zullen afleggen; maar de onderscheidene door den Staat erkende kerkgenootschappen als zoodanig nevens het hunne te erkennen.

3) Dat zij niet zullen mogen voeren den titel van bisschop van Utrecht, van Haarlem enz., maar bepaaldelijk dien van *bisschop der Roomsche gemeenten in het kerspel* (diocese) Utrecht, Haarlem, enz.

— Men verneemt voorts dat in de dorpen Spijk, Bierum, Holwierde, Krewerd, Godlinze en Losdorp adressen ter onderteekening zijn rondgegaan, om aan Z. M. in te dienen ter zake van de invoering der bisschoppelijke hierarchie in Nederland. — Het aantal onderteekenaren moet evenwel niet groot zijn.

— Bij beschikking van den minister van justitie is benoemd tot cipier van het huis van arrest te *Appingedam*, H. HAMER, vroeger wachtmeester bij de dragonders, thans bewaarder in het huis van arrest te Appingedam.

— De correspondent der *Amst. Ct.* alhier, [illegible] dezen goed onderrigt kan zijn, meldt het volgende: „Op dit oogenblik bevindt zich in deze provincie een [illegible] scholen, welke door 40,000 kinderen bezocht worden."

— Den 21sten April vertrokken van *M[illegible]um* per schip naar Amsterdam, eenige personen en [illegible] uit de gemeenten *Uithuizermeeden*, *Uithuizen* en een [illegible] uit die van *Usquert*, als landverhuizers naar *Amerika*, ten getale van 38 zielen, waaronder zich een huisgezin bevond met *acht* kinderen, waarvan het oudste nog geen elf jaren oud was, zoo ook eene jonge dochter, welke, na alvorens drie jaren als dienstmeid in Amerika gewoond te hebben, andermaal de reis ondernam. Niet zonder aandoening, zegt de berigtgever — konde men de inscheping aanschouwen van zoo velen, die met hunne kleine kinderen eene [illegible] gewigtige reis en onzekere toekomst te gemoet gingen; vooral bij de moeders met kleine kinderen was het zigtbaar, dat de reis met een bezwaard gemoed ondernomen werd.

— Donderdag morgen is weder op vrije voeten gesteld A. M., zich te *Appingedam* in hechtenis bevindende als beschuldigd van *kindermoord*. De regtbank heeft verstaan, dat er uit de instructie geene voldoende bezwaren ter verdere vervolging tegen haar zijn gerezen en mitsdien hare invrijheidstelling bevolen.

— Naar ons wordt medegedeeld, heeft gisteren te Winschoten en op onderscheidene andere plaatsen in het Oldambt een zwaar onweder gewoed, vergezeld gaande van storm, regen, hagel en sneeuw.

— Den 4den Mei zal over Amsterdam, te Lemmer arriveren de regementsstaf der 3de komp. van het 2de bat. 7de reg., om van daar over de Joure, Gorredijk en Ureterp, naar de Leek en verder naar zijne garnizoensplaats Groningen te marscheren.

— Men schrijft aan een handelshuis alhier uit *Kortrijk*: De berigten omtrent het Koolzaadgewas in deze omstreken, en hetgeen wij daarvan vernomen hebben uit de overige Koolzaad produceerende landen in België en Frankrijk zijn zeer voldoende en tot den tegenwoordigen prijs zal Normandië alleen reeds eene massa Koolzaad kunnen exporteren, zoodat wij verzekerd zijn dat zij die tot de tegenwoordige hooge prijzen inkoopen, dupe zullen worden, wanneer in Holland zooveel van hier zal worden aangevoerd.

Een onzer Correspondenten in deze provincie heeft ons beleefdelijk te kennen gegeven, dat hij gaarne zou voortgaan mededeeling te doen van hetgeen in de plaats zijner woning of in haren omtrek voorvalt, doch zich zelven moet verschoonen van de opgave van gevallen van *zelfmoord*.

Hij geeft ons tot reden op, dat de openbaarmaking van soortgelijke gevallen en nog meer van al de omstandigheden, volgens het oordeel van genees- en zielkundigen, door de ervaring ondersteund, maar al te ligt tot navolging van dit treurig verschijnsel aanleiding geeft.

Inderdaad, het voorbeeld schijnt meermalen besmettelijk en het voeden der nieuwsgierigheid wordt dan maar al te duur gekocht.

De bevolking van Nederland beloopt tegenwoordig ruim 3,000,000 zielen, van welke

1,827,168 Protestanten,
1,169,500 Roomsch-Katholijken,
58 518 Israëlieten;

die verhouding is in kleiner getalen: van 10,000 ingezetenen zijn er 5980 Protestant, 3828 Katholijk en 192 Israëliet. Van 1830, toen de eerste volkstelling plaats had, tot de telling in 1850, is de bevolking van Nederland met ruim 425 duizend zielen *vermeerderd*, dat is ruim 17 op de 100; die vermeerdering is voor de Protestanten geweest 18 op de 100, voor de Katholijken 13 à 14.

INGEZONDEN STUKKEN.

Onderstaand artikel, schoon reeds van ouder dagteekening, is ons eerst gisteren toegezonden.

Aan de Kiezers en Ingezetenen van de *Provincie Groningen.*

De reactionaire woelingen in schier alle landen van Europa, buiten België en Nederland, met zoo gunstig gevolg bekroond, het gelukkig streven dier onvermoeide, van ieder voorkomende gelegenheid gretig gebruik makende partij van achteruitgang, ter bereiking van haar oogmerk, om de volken weer tot voor 1848, als tot een toestand van onmondigheid, terug te brengen, waarbij alle magt en invloed, thans vooral bij de middelklassen des volks, de stemgeregtigde burgerij, berustende, hoofdzakelijk weer wordt overgebragt tot die partij, tot eenige weinige uitverkorene gunstelingen en voogden van het daardoor onmondig verklaarde volk; zoodanige pogingen zijn tot hiertoe echter in ons vaderland afgestuit op het gezond verstand, de meer algemeen tot alle standen doorgedrongene beschaving, benevens de kalme, rustige beradenheid van onze middelstanden en der natie in 't algemeen, welke zich tot hiertoe door zulke sirenenzangen niet heeft laten misleiden.

Thans schijnt echter ook in ons Vaderland voor die altijd waakzame en vooraf haar tijd wel berekenende partij het gunstig oogenblik te zijn aangebroken, om haren slag te slaan. — De regeling van het Roomsch-Katholijk kerkbestuur geeft haar gereede aanleiding, om behendig de gemoederen der waarlijk in godsdienst en het Protestantismus belangstellende ingezetenen in onrust en groote spanning te brengen, alsof de organisatie der Roomsch-Katholijke kerk de overige kerkgenootschappen zou kunnen schaden; alsof die regeling en het verheffen tot meer zelfstandigheid der Roomsch-Katholijke kerk, vooral ook in betrekking met Rome en tot den Paus, misschien wel op overheersching der andere kerkgenootschappen hier te lande zou kunnen uitloopen! — Geholpen door de reeds in zoo groote mate opgewekte hartstogten, weet die partij behendig de gemeente met de verspreiding zelfs der ongerijmdste geruchten in onrust en spanning te brengen; zij weet dit op verschillende wijze, doch overal zoo te doen, als het voor haar oogmerk op de onderscheidene trappen der ontwikkeling het best doel kan treffen.

Zoo is thans b.v. onder de geringere volksklassen verspreid, dat allen weldra zouden gedwongen worden, om tot de Roomsch-Katholijke kerk over te gaan! — Zoo wordt het tegenwoordig ministerie en derzelver handelingen in betrekking tot die zaak, gedurig in een hatelijk licht geplaatst; zoo wordt vooral de bij die partij gehate en nog altijd gevreesde Minister van Binnenlandsche Zaken gelasterd, als Jezuit uitgescholden, en er reeds openlijk gezegd, dat die geheime bevorderaar van Rome's belangen en vijand der Protestanten moet worden verwijderd!!

Hoe zou het ook anders kunnen zijn, en dat er niet eindelijk een algemeene kruistogt wierd gepredikt tegen een staatsman, als de Minister THORBECKE, zoo eerlijk en regtschapen, als Neêrland ooit eenig staatsman heeft voortgebragt, doch met zulk een' vasten wil tegen iedere aanmatiging, hetzij van Rome of eenig ander kerkgenootschap, — tegen ieder onregt en onderdrukking van het sterkere tegenover het zwakkere, of waar dan ook strijd voerende, en steeds onvermoeid werkzaam, om vooral de middelvolksklassen zedelijk te verheffen en in ieder opzigt uit hunnen toestand, als die der onmondige onderworpenheid aan sommige bevoorregte standen, tot de hoogte der onafhankelijkheid op te voeren.

Hoe zou het ook nog anders kunnen zijn, of zulk een man moet zich de bitterste vijandschap op den hals halen van eene partij, welke zich door die zelfstandigheid der burgerij in hare gewaande regten gekrenkt en van hare voogdijschap over het volk verstoken ziet!

Hebben alle volksmannen niet eindelijk hetzelfde ondervonden? Moest zelfs niet de groote stichter des Christendoms als een offer vallen voor zijne menschenliefde, welke vooral datgene, wat onderdrukt en vertreden lag, zedelijk wilde opheffen, en was het niet dezelfde volksmenigte, voor wier verheffing, veredeling en geluk hij zijn leven veil had, welke, door de sluwe overheid door alle lasterlijke aantijgingen en misleiding in spanning en onrust gebragt, zijnen dood heeft geëischt en verkregen?

Zoo is het thans — eindelijk en om niet meer te zeggen — die partij gelukt, om onze burgerij in opschudding te brengen en tot een algemeen petitionement tegen de *Grondwet van* 1848 te bewegen; — want de Regering aan te sporen, om de Roomsch-Katholijken in haar grondwettig regt te belemmeren, hierin ligt toch — ofschoon zijdelings — niets anders, dan de aansporing, om die Grondwet te doen herzien, hetwelk in de gegevene omstandigheden echter evenveel beteekent, als om weer een staat van zaken, gelijk aan dien van 1848, in 't leven te doen treden.

Utrecht gaf o. a. reeds het voorbeeld in een adres met 5000, Amsterdam met 51,000 onderteekenaars, terwijl men nog overal, ook in deze provincie, in de weer is, om de ingezetenen tot het doen onderteekenen van soortgelijke adressen over te halen.

Wanneer de burgerij dus niet spoedig tot beraad en stilstand komt op den thans ingeslagen weg; wanneer zij blijft voortgaan met aldus, wel zijdelings, doch daarom niet minder krachtig, om eene herziening onzer Grondwet te vragen, dan zal zij dien wensch spoedig zien vervuld en de vruchten daarvan inoogsten. — Weinige maanden, weinige weken misschien zullen voldoende zijn, om dien zijdelings uitgedrukten wensch te bevredigen, om vooreerst de Ministers te doen aftreden, de Kamers te ontbinden en eenig voorstel tot herziening van de eene of andere zijde uit te lokken.

Vele onderteekenaars dier adressen zullen er misschien wel niet

genoegzaam over hebben nagedacht, om hierin met volkomene helderheid 't verband te zien; — ik heb het daarom van mijn' pligt geacht, om ten minste de kiezers, welke mij hun vertrouwen hebben geschonken, hierop nog in tijds, vóór mijne aftreding, opmerkzaam te maken; want als sterke voorstander, volgens de heiligste overtuiging, van de tegenwoordige grondwet en de politieke rigting daaraan verknocht, spreekt het van zelf, dat, in geenerd geval, inzonderheid ook mijn lidmaatschap van de Tweede Kamer maar zeer kort meer van duur zal zijn. — Dat echter de reactionaire partij met hare pogingen tot het verontrusten der gemoederen, ook daar, waar men het overigens geheel ter goeder trouw met godsdienst en Protestantismus wel meent, zonder de Roomsch-Katholijke medeburgers een kwaad hart toe te dragen, — dat zij met haar aanhitsen tot onverdraagzaamheid, vijandschap, bitterheid en haat, en het helpen veroorzaken van een algemeenen kruistogt tegen den vrijzinnigen geest en de bepalingen der grondwet, welke aan alle kerkgenootschappen gelijke regten wil hebben gegeven, dat zij hiermede geen ander doel heeft of hebben kan, dan eene herziening der grondwet, waarbij tevens de burgerschapsregten der stemgeregtigde burgers zoowel worden ingekort, als men daarbij het oog heeft op de Roomsch-Katholijke kerk en het tegengaan van derzelver organisatie — dit is bij eenig nadenken en met het oog op de zaken, zooals ze werkelijk zijn, toch te duidelijk, om hierover eenigen twijfel te voeden.

Immers, volgens art. 164, 165 en 166 der grondwet, genieten alle godsdiensten — behoudens gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, volgens art. 169 — gelijke en volkomene vrijheid, gelijke bescherming, en derzelver leden gelijke aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen, terwijl buitendien, volgens art. 170, kennelijk het zoogenaamde regt van placet en van alle preventive tusschenkomst der Regering in kerkelijke zaken is buitengesloten.

Wanneer de Hervormde en andere kerkgenootschappen geheel vrij zijn in de regeling hunner kerkelijke zaken, met derzelver besturen enz., doch men daarentegen de Roomsch-Katholijken, door het voorslagen hetzij van meer direct of indirect werkende middelen, daarin op allerlei wijze zoekt te belemmeren, wat is dit dan anders, dan het luide en algemeen uitspreken van eene grieve tegenover de *vrijzinnige Grondwet*, welke toch aan de Roomsch-Katholijken dezelfde vrijheid, als aan andere kerkgenootschappen heeft gewaarborgd.

Die vrijzinnige Grondwet toch en die waarborg ook voor de vrijheid der Roomsch-Katholijken, om hunne kerk naar eigen goedvinden te regelen, is thans buitendien een fait accompli, waaraan door geene magt ter wereld iets kan worden veranderd, tenzij vooraf eerst de Grondwet is herzien!

En wanneer men nu eens een oogenblik stilstaat bij hetgeen die reactionaire partij thans zoo beducht!!! zoo uitermate bezorgd!!! schijnt te maken voor de belangen der Hervormde en Protestantsche kerkgenootschappen, dan schijnt dit ook wel een beetje op een sirenenzang te gelijken, en niet zoo geheel zonder *arrière pensée* te zijn!

De Roomsch-Katholijke kerk toch — even als de Hervormde kerk, men zie haar reglement, gedagteekend den 23sten Maart 1852 — organiseert zich tot eene meer zelfstandige Nederlandsche kerk en minder regelregt afhankelijk van Rome, dan tot hiertoe het geval is geweest.

Tot dat einde wordt er benoemd en aan 't hoofd gesteld een aartsbisschop te Utrecht, of, gelijk thans gezegd wordt, te 's Hertogenbosch, en daaronder eenige bisschoppen voor het beheer van de kerkelijke zaken der afliggende provinciën.

Deze kerkvoogden, met het bestuur — het meer zelfstandig bestuur — der Roomsche kerk belast, worden thans voor hun leven benoemd; terwijl vroeger die kerk regelregt, bij wijze van missie, uit Rome werd bestuurd door bisschoppen, vikarissen en andere geestelijken, door den Paus gezonden en naar willekeur verplaatst, teruggeroepen, vervangen, enz.

Het bestuur der Nederlandsche Roomsch-Katholijke kerk door Nederlanders, verkrijgt dus meer vastheid en onafhankelijkheid, ook in betrekking tot Rome; terwijl de geestelijken buitendien niet langer willekeurig, maar alleen volgens regels, door eene kerkelijke wet te stellen, uit hunne bedieningen kunnen worden ontslagen.

Indien echter eene minder vrijzinnige Grondwet tegenover de Roomsch-Katholijke kerk nu ook al eens mogt toelaten, om die kerkelijke organisatie te beletten, wat voordeel zou daarin dan toch nog bij opnuttigde overweging voor de anderen liggen opgesloten? of aan wie zal de meer zelfstandige regeling hunner eigene huishoudelijke zaken nadeel toebrengen?

Men spreekt van aloude vormen en gebruiken der Roomsch-Katholijke kerk, welke onverdraagzaamheid ademen; van den eed, door de geestelijkheid af te leggen, die vijandschap tegenover ketters en de leden der andere kerkgenootschappen verraadt; maar men bedenke dan toch ook tevens, dat die eed — even als die der Hervormde predikanten — uitsluitend kerkelijke zaken en den kerkelijken persoon als zoodanig betreft, en dus met den staatsburger uit een politiek oogpunt niets heeft uit te staan.

Mogt zoo iemand zich echter tegen de orde en de wetten van den Staat bezondigen, hetzij in of buiten zijne bediening, dan is de strafwet zoo goed op hem, als op ieder ander staatsburger van toepassing.

Men wijst op vroegere eeuwen, en zegt, dat FILIPS II niet heeft kunnen doorzetten, wat Rome thans durft onderstaan, maar hierbij lette men toch ook wel op het verschil van tijden en omstandigheden.

Destijds stond in menigerlei opzigt de Kerk boven den Staat en was de laatste de nederige dienaar der eerste, al was het maar om het beulenwerk te verrigten, wat die zorgvuldige en gestrenge moeder somtijds aan hare halstarrige, uitgeworpene kinderen te verrigten had!

Thans is de Kerk in den Staat, moet van den Staat bescherming ontvangen, door denzelven binnen de grenzen van orde en wet worden gehouden; doch heeft zij, even als hare bedienaren, als zoodanig met den Staat en de regeling van deszelfs belangen, huishouding of takken van bestuur niets te maken.

Men beroept zich dikwijls op de vervolgingen der Roomsch-Katholijke kerk vooral ook in den vroegeren tijd: maar daarbij bedenke men toch ook weer niet onbillijk alles aan die Kerk en het Christendom van die tijden te wijten.

De Roomsch-Katholijke kerk — men moge zeggen, dat vele harer beginsels niet of weinig veranderen — is toch feitelijk gelijk, hare leden niet meer die uit de tijden der hervorming, gelijk deze niet meer was die der middeleeuwen, en de toestand in dien tijd niet meer gelijk was aan die, kort na de invoering van het Christendom, onder den bisschop BONIFACIUS.

Indien er ook al te Rome nimmer een stedehouder van Christus had bestaan en geen geestelijke hierarchie, zoo als die werkelijk heeft bestaan, dan is het voorzeker nog alles behalve bewezen, of de menschen in ieder tijdvak meer Christelijke liefde en verdraagzaamheid en minder vervolgzucht jegens elkander aan den dag doen hebben gelegd.

In allen gevalle zal er veel moeten worden geweten aan de geringe beschaving van die tijden, en aan de betrekkelijk langzame vordering, welke een zuurdeesem, als die des Christendoms, uit den aard der zake onder de menschen, gelijk ze zijn en in betrekking tot hunne ontwikkeling, moest maken.

Ook de Hervormde kerk is thans niet meer, wat zij voor honderd of driehonderd jaren was.

Vele voorbeelden van onchristelijke onverdraagzaamheid en vervolgzucht zouden er echter van onderscheidene kanten nog wel aan te wijzen zijn, evenwel zullen wij liever op een voorbeeld als dat van België wijzen; een land, 't welk het naastbij het onze komt en waarmede wij de meeste punten van overeenkomst hebben.

Is de vrees, welke in 1830 de gemoederen in spanning en onrust bragt, dat de toenmalige strijd eene worsteling als op leven en dood zou zijn tusschen het Roomsch-Katholicismus en Protestantismus, wel bewaarheid geworden?

Is ook niet de Protestantsche kerk in het Roomsch-Katholijk België vrij, om hare eigene huishoudelijke zaken te regelen, en geniet ook aldaar niet de Protestant even vrij zijne godsdienst of uitwendige eeredienst uit, als bij ons de Roomsch-Katholijke of eenige andere?

Dit alles in aanmerking genomen en nog zooveel meer, hetgeen hier echter niet kan worden opgesomd, zoo gelooven wij gerustelijk tot de conclusie te kunnen komen, dat het verontrusten van eenen in zaken van godsdienst steeds zoo ernstig en gemoedelijk gestemde natie, omtrent hare godsdienstige belangen, slechts het middel is om tot het doel eener herziening der grondwet te geraken, vooral ook om het regtstreeksch verkiezingsstelsel, hetwelk den middelstand een zoo overwegenden invloed geeft — en mogt dit nog eenigen tijd stand houden, allengs meer zal geven — op de regeling der staatsbelangen.

In allen gevalle is het een gewaagd spel, wat er wordt gespeeld voor de bereiking van dat oogmerk.

Zal de burgerij — indien die toeleg nl. gelukken mogt en wanneer zij eenmaal tot inzigt en zelfbewustheid van hare misleiding mogt komen — tot beter waardering van hetgeen zij verloren heeft, — zich dit maar zoo zonder morren of blijken van ontevredenheid laten welgevallen?

Zal vooral de Roomsch-Katholijke kerk, indien de toeleg gelukt, om de grondwet ook ten haren opzigte te wijzigen, ten einde haar weer in den afhankelijken toestand van voor 1848 terug te brengen, zich dit zeer gedultig laten welgevallen?

Wij herhalen het, hier schijnt voor de bereiking van zekere oogmerken een gewaagd en gevaarlijk spel te worden gespeeld! In welk geval de natie zich ook onverschillig mogt kunnen betoonen, waar het zaken van- en nauw in betrekking met de godsdienst betreft, daar is zij het voorzeker niet!

Meest alle onderteekenaars van die adressen hebben zeker bij het goede doel, 't welk zij daarbij voor oogen hadden, de zaak niet aldus in zijn verband beschouwd.

Mogten zij deswege nog tot nadenken en beter beraad komen! Mogten ook zij, bij wie die zaak, het teekenen van adressen in dien geest nl., nog een punt van overweging uitmaakt, zich hierop vooraf wel beraden! Mogten zij wel toezien, om niet door eenige overijling thans iets te doen, wat hen welligt later zou kunnen berouwen!

Wat echter de drijfveren betreft van dezulken, die niet terug deinzen, om als stokebranden ter bereiking van hunne oogmerken, met de rust, de welvaart en het geluk van een' anders toch niet in ongunstigen toestand verkeerend volk aldus ligtvaardiglijk te spelen, wij zullen ze niet bij den waren naam trachten te noemen: maar in allen gevalle zullen ze niet onder die van christelijke liefde, belangeloosheid en verdraagzaamheid mogen worden gerangschikt!

» *Naschrift.* Ofschoon op het oogenblik in geen toestand verkeerende, welke tot het schrijven van couranten-artikels uitlokt; ofschoon vreezende, dat mijne stem niet meer tegen den eenmaal losgebarsten stroom zal kunnen óproeijen, en dat dezelve dus als die des roependen in de woestijn zal zijn, zoo heb ik mij echter voor mijzelf niet verantwoord gerekend, voor ik ten minste deze enkele, doch ook laatste poging had aangewend, om tot nadenken over die zaak en hare ver uitziende gevolgen aan te sporen.

Waarop die spanning en onrust ook eindelijk moge uitloopen, hetzij die stroom nog tijdig worde gestuit, hetzij ze op verandering en het terugbrengen der zaken tot voor 1848 mogt voeren; eenmaal geheel tot het privaat-leven teruggekeerd, wil ik voor mijzelf ten minste die bewustheid overhouden, van naar vermogen het mijne te hebben gedaan, ter bevordering van hetgeen strekken kan tot rust, welvaart en waarachtig volksgeluk.

NIEUW-BEERTA, 20 April 1853.

J. F. ZIJLKER.

Waarom is het ministerie *Thorbecke* gevallen?

Niet veel Couranten lezende, weet ik niet, wat er al over de groote gebeurtenis van den dag in wordt vermeld. Doch als het meeste niet grondiger is, dan wat uit het *Handelsblad* en de *Tijd* in de *Groninger Courant* van den 22sten April werd overgenomen, dan beteekent het zeer weinig. Ik ben dus zoo vrij, eenige beschouwingen over deze zaak aan die Courant aan te bieden. Want al lees ik niet veel Nieuwsbladen, ik meen den staat van zaken in ons land toch wel eenigzins te kennen.

Niemand zal betwisten, dat de heer THORBECKE een man van veel geleerdheid en scherpzinnigheid is, gelijk ook van veel vastheid en moed, en dat ons land in meer dan één opzigt veel verpligting aan hem heeft. Zijne onmiskenbare bekwaamheid en verdiensten verworven hem vele vrienden, bijzonder verschafte hem ook zijne uitstekende gave als docent vele leerlingen, die hem bewonderden en nu als leden der Kamers hem aanhingen. Terwijl eindelijk de vastheid en stoutheid van een ijzeren wil vele zwakke zielen, die steun behoeven, voor zich pleegt te winnen.

En toch kon hij zich niet staande houden, en zal hij, al wierd hij ook eens weder minister, het nimmer kunnen, ten zij hij geen THORBECKE meer blijft.

Wat is hiervan de reden? Voor welken tegenzin is hij gevallen? Voor dien eener partij? eener intrigue? voor dien van kerkelijke opgewondenheid? van hartstogt? Maar de tegenzin, dien hij verwekte, dagteekent niet van vóór zes weken.

Hij is gevallen voor den tegenzin, dien zijn bestuur bij de natie hoe langer zoo meer verwekte. — En vanwaar die tegenzin?

Omdat zijn bestuur antinationaal was, of, om duidelijker te spreken, *omdat hij de natie in de teederste bestanddeelen van haar geestelijk leven onophoudelijk wondde.*

Wat verstaan wij hier door de *natie?* De natie is de *kern des volks*, de beschaafde, zelfstandige, op vrijheid en godsdienst den hoogsten prijs stellende leden des volks, uit allerlei standen.

Deze kern des volks werd door vele daden van het ministerie THORBECKE diep gekrenkt en gewond. In zoo verre zij op *beschaving* prijs stelt, kwetste hij haar door de minachting, waarmede hij kunst en wetenschap behandelde, door de slooping van het koninklijk Instituut, eene schande voor Nederland bij de beschaafde volkeren, zoodat men zich moest schamen Nederlander te zijn. Toen in Turkije een instituut werd ingesteld, werd het in Nederland afgeschaft! Hij beleedigde die kern der natie door het dreigende zwaard, dat hij over onze universiteiten deed zweven, en de beknibbeling harer subsidiën, zoodat hare wetenschappelijke inrigtingen zich niet behoorlijk konden staande houden, voorwerpen in de Musea uit gebrek aan geld, om ze te onderhouden, bedierven, de bibliotheken hare vervolgwerken niet meer konden aankoopen. Hij verontrustte de natie door het wegblijven van de wetten op het onderwijs en het verminken der bestaande verordeningen door willekeurige veranderingen, als het openzetten der hoogescholen voor allen zonder eenig examen, zoodat rijp en groen er in konde komen, en de gymnasia hunne leerlingen vóór den tijd verloren. Ook in 't lager onderwijs zag de natie dezelfde willekeur heerschen. De Inspecteur van 't onderwijs werd op pensioen gesteld, en, in plaats van een opvolger, bekwamen wij *tabellen-heerschappij*, die nooit het toezigt van *personen* kan vergoeden. Terwijl voorts eene nieuwe wet op 't Onderwijs wegbleef, werd de oude van hare kracht beroofd; werd alles onzeker, alles verward.

In zooverre die kern des volks op *zelfstandigheid* prijs stelt, werd haar gevoel diep gekrenkt door de onwaardige tractaten met Rusland en vooral met Frankrijk, welk laatste door de Tweede Kamer *eenstemmig*, als beleedigend voor de natie, werd verworpen. En nu de Pauselijke verdeeling van Nederland, waarover straks nader! Ook het schier uitsluiten van den Koning uit alle daden der regering werd ondragelijk voor een volk, dat gewoon is in de Prinsen van Oranje de waarborgen der eensgezindheid, zelfstandigheid en vrijheid van Nederland te zien. De onwaardige toon tegen den Koning, die nog in den brief van den 16den April heerscht, is een laatste blijk, hoe een Koning *niet* behoort toegesproken te worden. Voorts hinderde het de natie, dat de ambtenaren, bijzonder de gouverneurs der provinciën en de burgemeesters tot schier willenlooze werktuigen in de hand van den minister van binnenlandsche zaken wierden verlaagd, daar beide elk oogenblik konden worden ontslagen en vaak werden ontslagen. Bijzonder klaagde men algemeen, dat er eene gemeentewet tot stand kwam, welke de vrijheid en zelfstandigheid der gemeente-besturen aan zulke banden leide, als het vrije Nederland nooit heeft gedragen. Centralisatie werd weder het beginsel. In geen dorpje kon iets gebeuren, wat den minister niet beviel; hij kon elk besluit vernietigen! Van zulk een ministeriëel albestuur en alvermogen bestaat wel geen tweede voorbeeld.

Op *vrijheid* stelt Nederlands volk den hoogsten prijs. Om vrij te zijn heeft het van 1568—1648, in 1672, in 1813, in 1830 en geheel zijn bestaan dóór altijd de grootste offers gebragt. Maar die vrijheid werd in 1849—1853, onder het ministerie THORBECKE, in allerlei opzigten telkens meer ingekort. Zeker is er nooit zooveel over vrijheid gesproken en zij nooit zooveel vertreden, als onder dit ministerie. Gaven al de onmiddellijke verkiezingen voor gemeentebesturen, provinciale en algemeene staten en velerlei andere betrekkingen, eene zekere populariteit aan hetzelve, dewijl men, met reden, de oude aristocratie geheel en al moede was: — vrijheid van kiezen is nog niet *alle* vrijheid! Bij die ééne vrijheid werd de *grondslag* aller vrijheid, beschaving door goed onderwijs, ondermijnd. De grondwet werd wel telkens aangehaald, waar zij THORBECKE in de hand werkte; maar waar zij hem zou dwingen, om deze of die wetten te maken, voor onuitvoerlijk verklaard, of er werd gezegd, dat de grondwet zich had vergist. De vrijheid van gemeentebesturen werd, gelijk ik reeds vroeger opmerkte, geweldig ingekrompen. De vrijheid in het besteden der liefdegaven bedreigd door eene wet op het armbestuur, waarvan de wedergade in dwang en willekeur te vergeefs bij eenige natie zal worden gezocht, eene wet, waarvan de geest en strekking deze is, dat het bewijzen van liefde, als ware het eene misdaad of aanleiding tot misdaad, door den wetgever met argusoogen moest worden nagegaan, zoodat belemmering, ja uitdooving der liefdebetooning, het noodzakelijk gevolg moest worden. Toen de heer THORBECKE deze wet voor het eerst had voorgedragen, verhief zich schier de geheele natie er tegen, Protestanten en Roomschen; maar hij steunde op de hem onderdanige Tweede Kamer en durfde haar, bijna onveranderd, weder voordragen! Zulk eene groote miskenning van de vrijheidsliefde van Nederland in eene harer teederste werkzaamheden had deze grond nooit aanschouwd. Niets heeft het onverzettelijke van dezen minister meer aan den dag gebragt, en der Natie meer de oogen geopend, onder welke slavernij zij was en nog meer zou worden gebragt.

Op *godsdienst* bovenal stelt de kern onzer Natie prijs, meer dan eenige andere, en wel op vrije, onbelemmerde, godsdienst. Maar het ministerie THORBECKE liet deze niet toe, gelijk zij hier te huis behoort. Voor de kerkelijke armenzorg en voor de vrije armenzorg van liefdadige instellingen werden boeijen gesmeed, die het godsdienstig gevoel tot in de diepste aderen wondden. De Hervormde kerk werd met eene in 't oog loopende minachting bejegend. Hare synode werd door eene aanschrijving van den heer THORBECKE verhinderd de kollekten voor noodlijdende kerken langs de huizen te doen, waartoe een vroeger koninklijk besluit haar regt gaf en de grondwet van 1848 de volste vrijheid. Het reglement der synode over de diakonie werd door denzelfden minister op dergelijke wijze behandeld. De vrijzinnige, oud-Roomschen of zoogenoemde Jansenisten, klaagden over de verkorting hunner regten, eeuwen lang genoten. En bij deze vertreding der heiligste regten der *vrije* Christenen zag men eene toenemende begunstiging der Jezuïten. Te Appeltern werd, tegen de reglementen, door THORBECKE een Roomsch onderwijzer benoemd, en nu de school der Hervormde kerk door leden van het gemeentebestuur *met geweld* ingenomen. Eindelijk zag men eene verdeeling van Nederland door een vreemden Kerkvorst, die hier aan zijne stedehouders de wingewesten uitdeelde, niet om de Roomsch-Katholijken *vrij* te doen zijn *voor zich*, maar om hen als Rome's legerbenden te gebruiken, ten einde *de ketters te vervolgen en te bestrijden* en Nederland weder aan Rome te onderwerpen.

Daarvoor hebben Roomsch-Katholijken en Protestanten geene tachtig jaren gestreden, om nu dezen heiligen grond weder tot een wingewest van Rome's Kerkvorst te zien worden; en de zaken laten loopen, dus, het op een burger- en godsdienst-oorlog laten aankomen, mogt men ook niet. Als één man verhief zich de stem der Natie, die op godsdienst en vrijheid prijs stelt; ook nu weder waren, tusschen de Protestanten in, vele Roomschen; allen protesteerden, gelijk in 1559, tegen de miskenning der heiligste godsdienstige regten en de vertrapping der Nederlandsche vrijheid. De adressen werden geteekend en worden nog geteekend door honderdduizenden; te Amsterdam door 8000 Katholijken ongeveer, naar men verzekert, bij de 43,000 Protestanten. Het ministerie was blind; die beweging des geestes verstond het niet; zelfs in de vragen der Tweede Kamer zag en bekende het niet, hoe diep de geest dier Natie was beleedigd, hoe antinationaal het zelf had gehandeld; het bleef zich verschuilen achter hier veel te ruim, daar veel te naauw verklaarde letters der grondwet; het bleef volharden bij de stelling, dat eene Nederlandsche regering niets kon doen, wanneer een vreemde Vorst, in naam der godsdienst, Nederland als zijn wingewest behandelde; niets kon doen, om de door hen bedreigde Protestanten en Israëlieten en de door dien Vorst van alle oude regten beroofde Roomsch-Katholijken te beschermen. Zulk een ministerie *moest* vallen — voor de verontwaardiging der natie. WILLEM III moest kiezen tusschen natie en ministerie; hij toonde de natie te kennen en zijner groote voorzaten waardig te zijn; hij had den moed als Nederlander en Koning te handelen, en zijne on-Nederlandsche ministers te ontslaan.

Had hij het niet gedaan, wat ware het gevolg geweest? Meent men door beroep op eene valsch verklaarde grondwet het gevoel der verontwaardigde en verontruste natie te kunnen smooren? Meent men zich door de verwisseling van *de grondwet* en *de ministeriële uitlegging der grondwet*, en door deze voor gene in de plaats te schuiven, te kunnen redden? De eens ontwaakte leeuw laat zich door geen wiegeliedje weder in slaap brengen! — Het is waar, de tegenwoordige Kamers, althans de Tweede, is zeer voor THORBECKE. Maar zij kunnen ontbonden worden. En komt weder eene Thorbeckiaansche meerderheid in de Kamers op, zij zal voor den nationalen geest even goed moeten zwichten als nu THORBECKE zelf. De eens opgewekte geest der natie, die zich, als zoo vaak in vroegere eeuwen, Oranje weder tot hoofd koos, is sterker dan alle welsprekendheid, scherpzinnigheid, list, dreiging en omkooping. Zegepralen zal hij, zoo goed als in 1672, 1748, 1813 en 1830 Het is de geest der vrijheid, der godsdienst, der beschaving, der zelfstandigheid, der gematigdheid, der kracht; het is de geest der groote vaderen; het is geest uit God.

Die geest laat zich niet onderdrukken; wil men het beproeven en weder roof, kerker, ban en inquisitie of ook legers van vreemden, als in ALBA's tijd, tegen hem invoeren, hij zal toch overwinnen, evenzeer als in vroegere eeuwen Het behoud van dit ministerie en deze beginselen had geleid tot een toestand, als dien van Engeland onder JACOBUS II. Een tijd lang ware de Jezuïtische magt in Nederland toegenomen; de eene dwangwet ware op de andere gevolgd; eindelijk ware de maat overvol geworden, maar welligt de burgerlijke vrijheid en de vrije godsdienst niet meer te redden geweest, dan, gelijk in 1688 in Engeland, door eene omwenteling. Door WILLEM III is Nederland voor dat gevaar bewaard; nu kan de vrijheid en godsdienst in Nederland behouden blijven, zonder het zwaard te trekken.

Ik heb hiermede de donkere zijde van het ministerie THORBECKE geschetst; doch 't was ook mijn plan niet te schrijven over de reden van zijn ruim driejarig bestaan; maar alleen over de reden van zijnen val. De lichtzijde wil ik dus niet ontkennen; maar behoef ik nu niet opzettelijk te roemen; dit is vaak geschied en lang genoeg.

Eene andere vraag is, hoe het komt, dat een zoo schrander man als THORBECKE, Nederland zoo antinationaal kon besturen? De reden ligt daarin, *dat hij de natie niet kent.* Hij is, hoewel in Nederland geboren, van Duitsche ouder afkomstig, en heeft in Duitschland en België veel geleefd; voorts heeft hij meer tusschen de boeken dan tusschen de menschen in Nederland verkeerd; eindelijk is hij een man van veel scherpzinnigheid, doch daarom niet van diepzinnigheid en bijzonder niet van gemoedelijkheid. En die niet diepzinnig en gemoedelijk is, verstaat den geest onzer natie niet. Scherpzinnige menschen staan zelfs juist aan het gevaar bloot, dat zij door hunne scherpzinnigheid meenen allen te kunnen overtuigen, gelijk de heer THORBECKE schijnt verondersteld te hebben, dat hij, even als de studenten op zijn collegie, zóó door volhouden ook de Nederlanders in 't gemeen kon *leeren*, om anders te zien en te willen, dan zij nu eenmaal doen. Zelfs de uitnemende JOHAN DE WIT, 28 jaar oud, reeds *de wijsheid van Holland* genoemd, leed aan eene dergelijke kwaal. Die zoo scherpzinnige staatsman, anders met de natie wel bekend en hare eer luisterrijk handhavend, miskende de behoefte van Nederland aan een Vorst uit den Oranjestam, en werd het slagtoffer zijner dwaling. Onze dichter J. VAN LENNEP waarschuwde THORBECKE openlijk, nu eenige maanden geleden, om zich voor de dwaling van DE WIT te hoeden. Men sprak toen van de gevangenpoort te 's Hage af te breken; maar VAN LENNEP schreef, dat zulk een gedenkteeken eene baak was voor een minister, om den volksgeest te ontzien, en dus reeds daarom ook nog in onze dagen moest blijven staan. Die wenk heeft niet gebaat.

Gelukkig, dat de val van THORBECKE niet gelijk die van DE WIT, door eenige misdaad is bezoedeld. Zelfs de 51,000 menschen te Amsterdam zijn in weinige dagen op de been geweest, om van hunnen geest te doen blijken, maar zonder eenige ongeregeldheid hoegenaamd. Nu, dit was ook van onze eeuw in Nederland te wachten. Maar hierdoor is dan ook de volksbeweging, welke THORBECKE deed vallen, eene schoone bladzijde in Nederlands geschiedenis; 't is eene zege van den beschaafden, zelfstandigen, vrijen en godsdienstigen geest van Nederlands volk, die hetzelve regt geeft op de achting der natiën, eene zege, gelijk die van 1830 op den geest der omwenteling, of gelijk de redding uit den financiëlen nood in 1843 door de inschrijving der 117 millioenen. Het is eene zege van *den door 't Evangelie vrij geworden geest van Nederland.*

Maar van dezen geest hebben de Israëlieten, die *het Handelsblad* en de *Nieuwe Rotterdammer*, en de Jezuïtenvrienden, die de *Tijd* schrijven, geenerlei begrip hoegenaamd. Zij kunnen, al genieten zij er de voordeelen van, dus ook niet verstaan, waarom het ministerie THORBECKE is gevallen, en men kan dus ligt begrijpen, waarom *zij* dien val voor eene volksramp houden.

Men acht het hoogstwenschelijk, dat het uitstallen van voor het zedelijk gevoel van velen ergerlijke prenten voor de glazen van winkels aan de publieke straat ten ernstigste worde geweerd. Mogten daarvoor onverhoopt geene termen bestaan bij de wet, dan wordt het hoog tijd, dat daarin wordt voorzien. Wij zijn voorstanders van vrijheid, maar wenschen gevrijwaard te worden tegen ergernis. Voegt men ons toe, ge behoeft immers slechts uwe oogen te sluiten, om er niets van te zien, dan antwoorden wij, wij vreezen het handelen in den blinde en zien liefst goed uit eigen oogen; maar wij antwoorden bovendien: beseft ge niet den verderfelijken invloed, door prenten, gelijk wij bedoelen, te weeg gebragt in het teedere, en juist daardoor voor alle indrukken van buiten zoo gevoelige gemoed van het opkomend geslacht van beider kunne?

GRON. April 53. V.

[Wij meenen bij deze ons toegezondene regels te moeten bijvoegen, dat ook in het *Weekblad voor den Boekhandel* reeds eene stem is opgegaan tegen de laakbare wijze, waarop sommige boekhandelaars de hoogst ernstige kwestie van den dag bezigen tot een middel van speculatie en winstbejag. ,, Wij hebben gehoord — lezen wij o. a. daarin — dat in verschillende steden de politie enkele boekverkoopers verzocht heeft, om van hunne glazen weg te ruimen de voorstellingen van godsdienstige partijzucht. Geen politie kan bij *onze vrije drukpers* beletten, dat het uitgeven, adverteren en verkoopen van dergelijke stukken gebeure. Laat ons in ons zelven, in ons binnenste, eene politie hebben, die ons af houdt van alle speculatiën, die den toets des gezonden verstands niet kunnen doorstaan. — Laat ons wel toe zien wat onze persen verspreiden, daar onze handel zoovéél kan doen in het leiden der publieke opinie.

,, Onze handel is te edel dan dat er ligtzinnig mede gespeeld worde. Bewust van haar vermogen, schrome de drukpers niet zich te mengen in den strijd, indien de gevoelens tegen elkander over staan, zoo als in de tegenwoordige dagen; zij doe mede, krachtig mede, maar de middelen, die zij bezigt, mogen alleen waardig, eerlijk, ernstig zijn! Wanneer de boekhandel zich zóó en zóó alleen vertoont, dan mogen wij er ons in verblijden, en welke rigting wij dan ook mogen volgen, wij zullen er roem op kunnen dragen, dat wij met eene goede conscientie gedaan hebben wat onze pligt ons voorschreef."]

Kerknieuws.

Bij besluit van den 13den April j.l., heeft Z. M. goedgekeurd het beroep van een' predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Herv. gemeente van Zuidwolde (klassis Meppel), op *C. Boon*, theol. dr., bij de Herv. gemeente te Medemblik.

LEIDEN, 19 April. De kerkeraad der Remonstrantsch-Gereformeerde gemeente alhier heeft heden, uit het gemaakte drietal predikanten, beroepen ds. *J. H Maronier*, te Zevenhuizen en Bleiswijk.

MAASSLUIS, 21 April. Uit het bekende twaalftal van predikanten is heden het navolgende alphabetisch gestelde zestal geformeerd: *D. J. Holstein*, *D. P. Knuttel*, *B. C. Ledeboer*, *F. Mijsberg*, *H. Steenberg* en *A. van IJsendijk*.

— Bij de Chr. afgesch. gemeente te Enumatil is beroepen de heer *P. van der Veer*, prop. bij het prov. kerkbest. van Groningen; — te Delfzijl en Uitwierda, de heer *J. van der Veen*, kandidaat te Groningen.

— De proponent *Balhuizen*, die voor het beroep naar Driesum heeft bedankt, heeft het beroep naar Anjum aangenomen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, daar het den Heer behaagde, door den dood van mij te nemen mijne hartelijk geliefde Echtgenoot TRIENTJE MARISSEN DE RIEM, in den ouderdom van 30 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van slechts 11 weken. Diep getroffen, geef ik hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.
GRONINGEN, 20 April 1853.
ABEL JANS DRENT.

*** Bij den Boekhandelaar **H. J. VAN VLOTEN**, te *Alkmaar*, is in het licht verschenen, en algemeen verkrijgbaar gesteld een nieuwe Roman, getiteld:

THÉRÈSE,

door den Auteur van „*Réalités de la vie domestique*," enz. In groot octavo. met gelithogr. vignet. Prijs *f* 3.40.

*** Door **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, is alom verzonden:

KRAMERS' WOORDENTOLK

VERKORT, 5de DRUK.

Prijs f 0.90, *en in Linnen, met vergulden rugtitel f* 1,10.
Deze **VIJFDE** druk, door den Schrijver zelf met zorg nagezien en aanzienlijk vermeerderd, onderscheidt zich van de vorigen door eene fraaije en duidelijke, geheel nieuwe letter en keurige uitvoering, in weerwil waarvan de zoo geringe prijs onveranderd bleef; waardoor het thans nog meer dan vroeger een beknopt, duidelijk en onmisbaar *vade-mecum* is voor den **Ambtenaar, Koopman, Fabrikant, Kunstenaar, Dagbladlezer enz.**

*** In alle Boekwinkels voorhanden:

RETSIN,

KNECHT VAN DEN PAUSSELIJKEN NUNTIUS

EN

KOOPMAN IN RELIQUIEN

VAN

HAZENPOOTJES.

Uit de Belgische Officiële Regeringsbladen ontleend.

*** Bij **JOHS. VAN DER HEY EN ZOON**, Water, no. 160, te *Amsterdam*, wordt uitgegeven:

DE VERREZEN HEER HERDACHT

IN HET CHRISTELIJK GEZIN.

Dagelijksche overdenkingen van 's Heeren leven op aarde, na zijne Opstanding tot aan zijne Hemelvaart.
Door ***J. MUNTENDAM,***
Predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam.
Gr. 8vo. In Carton *f* 2 — 50.

***C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA,* ZIJT GETROUW!** Geschenk aan Weezen bij hunne intrede in het Maatschappelijk leven. Postformaat *f* 0—50. Bij 25 Exempl. à *f* 0—40 en de 100 Exempl. à *f* 0—30.

Dr. ***W. BÖTTICHER*, GUSTAAF ADOLF, Koning van Zweden.** Een boek voor Vorst en Volk. Vrij naar het Hoogd. door ***A. G. BRUINSES.*** Als Feestgave opgedragen aan Prof. ***P. HOFSTEDE DE GROOT.*** Met Portret. Gr. 8vo, *f* 3—60.

HET CHRISTENDOM, ZIJN GEEST EN AARD, ZIJNE VERBASTERING EN UITZIGTEN OP HERSTEL. Een boek voor allen die aan *God, Deugd en Onsterfelijkheid* gelooven; door een voormalig ROOMSCH-KATHOLIJK PASTOOR. Gr. 8vo, *f* 2—75.

*** Bij **W. BECKING**, te *Doesborgh*, komt van de pers en is bij de meeste Boekhandelaars te bekomen: Het **2de Stukje** van de **ZONDAGSBIBLIOTHEEK**, bevattende ***het leven van WESSEL GANSFOORT.*** Prijs 90 Cents.

EXTRACT.

Krachtens bevel van den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS in 't **FAILLISSEMENT** van **H. H. SPRENGERS**, Koopman, wonende te *Zuidhorn*, worden alle BEKENDE en ONBEKENDE SCHULDEISCHERS van den Gefailleerde opgeroepen, om op MAANDAG den negenden Mei 1853, des voormiddags te tien uur, te verschijnen in de GEHOORZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, ten einde tot de VERIFICATIE hunner **SCHULDVORDERINGEN** over te gaan.
GRONINGEN, 25 April 1853.
De Curator:
Mr. W. G. H. DULL.

*** De ondergeteekende wenscht bij de op handen zijnde **verkiezing** van LEDEN voor de PROVINCIALE STATEN **niet in aanmerking te komen**, en verzoekt derhalve de Kiezers in het Kiesdistrikt *ONDERDENDAM*, om daarbij **op hem geen acht te slaan.**
WINSUM, 24 April 1853.
H. W. WIERDA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Delfzijl* zijn voornemens, op **Vrijdag den 29sten April 1853, des middags te 12 uur,** in het HUIS der GEMEENTE, onder nadere goedkeuring aan te besteden:

Het doen van eenige herstellingen aan de HAVENWERKEN van *DELFZIJL*, waaronder het leggen van eene Klinkerstraat, ter lengte van ongeveer 290 ellen, benevens het ONDERHOUD der HAVENWERKEN, van af den dag der approbatie tot en met den 31sten December 1853.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 13 van het Bestek.
Het Bestek zal ter lezing liggen: te *Delfzijl* in het HUIS der GEMEENTE, te *Appingedam* bij den Logementhouder EVERS, en te *Groningen* bij den Logementhouder VAN DER LAAN.
Vier dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts informatiën zijn te bekomen aan het BUREAU van den Heer HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT te *Groningen*, en bij den Opziger VAN CALKER, te *Delfzijl*.
DELFZIJL, 15 April 1853.
Burgemeester en Wethouders:
P. J. VOS.
De Secretaris:
J. NIEUWENHUIS.

De BURGEMEESTER van de Gemeente **MIDDELSTUM** brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **VOORJAARS-VEEMARKT**, op den 5den Mei invallende, om reden van den **Hemelvaartsdag**, dit jaar **NIET** op den *5den Mei*, **MAAR** op **ZATURDAG den 7den Mei** zal gehouden worden.
MIDDELSTUM, 21 April 1853.
De Burgemeester voornoemd:
T. PLAAT.

Het GEMEENTEBESTUUR van *GRIJPSKERK* maakt bij deze bekend, dat de **VOORJAARS-VEEMARKT te *GRIJPSKERK*** voortaan zal plaats hebben op den **TWEEDEN ZATURDAG in de maand Mei**, en alzoo dit jaar invalt op **Zaturdag den 14den Mei**, en *niet* op *Dingsdag den 3den Mei*, zoo als in eenige Almanakken verkeerdelijk is vermeld.
GRIJPSKERK, 23 April 1853.
Het Gemeentebestuur voornd.:
A. J. HESSELINK.
De Secretaris:
T. E. TEENSTRA.

VEEMARKT te *Zuidbroek.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente ***Zuidbroek*** brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **VOORJAARS-VEEMARKT, op den 10den Mei 1853** invallende, dit jaar, ter zake van de Verkiezingen van Leden voor de Provinciale Staten, **niet** op dien dag, maar op den daaraanvolgenden, zijnde **WOENSDAG den 11den Mei**, zal plaats hebben; alsmede dat op dezelve geen VEE zal toegelaten worden, dan voorzien van behoorlijke Gezondheids-Certificaten.
ZUIDBROEK, 23 April 1853.
Burgemeester en Wethouders voornd.:
E. H. BOER.
De Secretaris:
H. KOOPS.

*** Wij ondergeteekenden, COMMISSARISSEN der ***ONDERL. BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ***, onder directie van de Heeren **DE JONG & COMP.**, gevestigd binnen **Amsterdam**, hebben het genoegen, aan alle daarbij belanghebbenden te berigten, dat heden aan ons, in tegenwoordigheid van eenige CORRESPONDENTEN en DEELGENOOTEN, door genoemde Heeren is gedaan **REKENING** en **VERANTWOORDING** hunner gehoudene ADMINISTRATIE over het jaar **1852**, en daarbij tevens overgelegd een naauwkeurig OVERZIGT van den gunstigen staat, en den steeds toenemenden bloei dezer Maatschappij; al hetwelk in de meest volledige orde bevonden zijnde, met onze volkomene goedkeuring is bekrachtigd geworden, en daarbij ons op nieuw gebleken, dat deze Inrigting het algemeen vertrouwen, hetwelk dezelve sedert zoovele jaren in steeds toenemende mate mogt genieten, ten volle waardig is.
AMSTERDAM, 22 April 1853.
Mr. M. C. VAN HALL,
Commissaris binnen Amsterdam.
Zijnde de WelEd. Achtb. Heer Mr. P. J. VAN NAAMEN VAN SCHERPENZEEL verhinderd deze Vergadering bij te wonen.
H. W. Baron VAN AYLVA VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG EN NEERIJNEN,
L. G. A. Graaf VAN LIMBURG STIRUM,
Commissarissen buiten Amsterdam.
Deze Maatschappij, die bekend is als eene der oudste en meest soliede van alle dergelijke, zoo Binnen- als Buitenlandsche Instellingen, **waarborgt** tegen **SCHADE** veroorzaakt door Brand, de aangewende Bluschmiddelen en verdere gevolgen van dien: **GEBOUWEN, MEUBELEN, KOOPSMANSGOEDEREN** en **GEREEDSCHAPPEN**, en zulks hetzij onderling, hetzij bij vastgestelde Premie, naar verkiezing der DEELNEMERS, waarvoor de kosten zoo min mogelijk zijn gesteld. — Informatiën zijn dagelijks te bekomen bij den Correspondent
L. DE JAGER.

BERIGT AAN HET REIZEND PUBLIEK,

dat, te beginnen met **den 26sten dezer**, de ***DILIGENCE*** van ***Leeuwarden*** over ***Sneek*** naar ***Lemmer***, in verband met de STOOMBOOT ***FRISO***, zal afrijden en aankomen bij den Heer **KNIERUM**, Logement *de Phoenix*, in de St. Jacobstraat; dat mede aldaar DOORLOOPENDE KAARTJES van ***Leeuwarden*** naar ***Amsterdam*** zullen worden afgegeven, als:
voor de groote Kajuit der *Friso* en Diligence ***f* 6,80.**
„ „ Voorkajuit „ „ en „ ***f* 3,80.**

Bargedienst.

De BARGESCHIPPERS van *Groningen* en *Delfzijl* brengen door deze ter kennis van het Publiek, dat hunne **BARGE** van *GRONINGEN* naar *DELFZIJL*, *vice versa*, in **CORRESPONDENTIE** met de **EEMSSTOOMBOOTEN**, van af **den 1sten Mei a.s.**, op **de uren** door de **Vaarplannen** der genoemde **Stoombooten** bekend gemaakt, **buiten de Stad** zal afvaren, en dat dien ten gevolge dezelve **¼ uur vroeger**, voor het Logement *Het Raadhuis van Emden*, te *Groningen*, vertrekt; terwijl zij dan de reis in **3½ uur** afdoet.
De Boekhouder derzelve:
H. J. JAGER.

FRIESCHE STOOMBOOTREEDERIJ.

De **STOOMBOOTEN *FLEVO*** en ***FRISO*** vertrekken geregeld van ***Amsterdam*** naar ***Harlingen*** en de ***Lemmer***, eerstgemelde in verband met eene **DILIGENCEDIENST** van ***Harlingen*** over ***Leeuwarden*** naar ***Groningen***, en laatstgenoemde met eene **BINNEN-STOOMVAART** en **BARGEDIENST** van ***Lemmer*** over ***Stroobos*** naar ***Groningen.***
Vertrek:
Van *Amsterdam*, der *Flevo*: DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, des morgens te 7 uur.
Van *Amsterdam*, der *Friso*: MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, des voormiddags te 11 uur.
Van *Harlingen*, der *Flevo*: WOENSDAG, VRIJDAG en ZONDAG, des morgens te 8 uur.
Van de *Lemmer*, der *Friso*: DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, des middags te 12 uur.
Van *Groningen*, der *Diligence* over *Leeuwarden* naar *Harlingen*: DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, des avonds te 11 uur.
Van *Groningen*, der *Barge* over *Stroobos* naar de *Lemmer*: MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, des avonds te 10½ uur.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

NIEUW INGERIGTE NACHTDIENST tusschen ***AMSTERDAM*** en ***KAMPEN***, in directe verbinding met de **DILIGENCE-** en **BARGE-DIENSTEN** naar en van *Groningen*, *Veendam*, *Wildervank*, *Assen*, *Meppel*, *Zwartsluis* en *Genemuiden*.
Vertrek van *Groningen*, ZONDAGS, DINGSDAGS, WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZATURDAGS, des morgens om 6 uur.
Vertrek van *Veendam*, dezelfde dagen, des morgens om 5½ uur.
Vertrek van *Kampen* naar *Amsterdam*, dezelfde dagen, des avonds om 11 uur.
De KANTOREN, waar directe Plaatsbiljetten worden afgegeven, zijn: te *Groningen* bij den Logementhouder J. A. HEIKENS, in de *Gouden Zwaan*, in de Oosterstraat. Te *Veendam* bij E. J. DUINTJER, in de *Unie*.
De **prijzen der plaatsen** zijn, van *Groningen* of *Veendam* naar *Amsterdam*, of omgekeerd: Groote Kajuit *f* 6, — Voork. *f* 5.
NB. De Stoombooten vertrekken in deze *Nachtdienst* van *Amsterdam* naar *Kampen* des ZONDAGS, DINGSDAGS, WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZATURDAGS, des avonds te 11 uur, direct correspondeerende met de DILIGENCE- en BARGEDIENSTEN naar *Genemuiden*, *Zwartsluis*, *Meppel*, *Assen*, *Wildervank*, *Veendam* en *Groningen*.

Woensdag den 27sten April

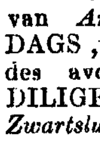

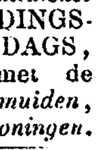

1853, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing laatst door den Heer **J. T. HUTER** bewoond geweest, in de Turftorenstraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een fraaije **INBOEDEL**, bestaande uit MAHONIEHOUTEN LINNENKAST, DITO SECRETAIRE en CHIFFONIÈRE, DITO RONDE TAFEL met MARMEREN BLAD en andere TAFELS, SPIEGELS met VERGULDE LIJSTEN, MAHONIEHOUTEN en andere STOELEN met ZITTINGS, LEDEKANTEN, **GOUD, ZILVER**, BEDDEGOE-

DEREN, LINNEN, PORSELEIN, KRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, KOPER, TIN en BLIK, VLOER- en andere KLEEDEN, KOOK- en andere KAGCHELS, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.
Te bezien daags vóór den Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.
Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ** en Mr. **E. VAN EERDE**, Notarissen te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 28sten April 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize en ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. A. R. VAN WARTUM, buiten de Steentilpoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, voor weinige jaren geheel nieuws en fraai vertimmerde BEHUIZING, get. rood W 58, met eenen TUIN en ruime STALLINGEN, zijnde een van ouds neringrijk **LOGEMENT**, genoemd ***DE ALTENA***, staande en gelegen buiten de Steentilpoort, aan den Trekweg, te *Groningen*.
Hierover kan de halve Koopschat, des verkiezende, onder eerste Hypotheek naar 4½ PCt. blijven uitstaan.
II. Een PAKHUIS, get. rood W 59, staande naast het voorgaande, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 2 — 00.
III. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 2 B. uitmuntend *Groenland*, gelegen achter de bovengenoemde Behuizing, doende jaarlijks op Midwinter tot huur *f* 70 — 00 en bovendien om de 6 jaren *f* 12 — 60.
Om te aanvaarden op den 1sten November 1853 of vroeger, naar verkiezing der Koopers, en te bezien op den dag van Verkoop, des morgens van 10 — 12 uur en des namiddags van 2 — 4 uur.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 27sten April 1853, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, ten verzoeke en voor de Behuizing van den Heer J. MULDER, Oostzijde in de Heerestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eene aanzienlijke partij wel geconserveerde **MEUBILAIRE GOEDEREN**, waaronder fraaije MAHONIEHOUTEN CANAPÉ, DITO STOELEN, DITO SECRETAIRE, DITO TAFEL, DITO PIANO, EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE; voorts TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, beste KLOK, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KAGCHELS, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, 1 PENDULE, LAMPEN, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN, best BEDDEGOED, GOUD en ZILVER, enz. — Te bezien daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—5 uur.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 29sten April 1853, des namiddags te 2 uur, voor de Behuizing van wijlen H. A. MOLENBERG, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht: de door genoemden H. A. MOLENBERG nagelaten **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande in MEUBELEN, LINNEN, BEDDEGOED, eene KOE, een KALF, een partijtje MEST, en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien des voormiddags vóór den Verkoop van 10 — 12 uur.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG den 7den en MAANDAG den 9den Mei 1853, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, ten verzoeke en voor de Behuizing van de Wedw. en Erven G. T. TIESSENS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een zeer nette en deftige **INBOEDEL**, bestaande in MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN, waaronder eene extra fraaije staande **KLOK** met **SPEELWERK**, KABINET, BUREAU met PORSELEINKAST, ENZ., SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS-, AARDEVAATWERK, KOPER-, IJZER-, TIN- en BLIKGOED, best LINNEN en BEDDEGOED, **GOUD** en **ZILVER**, eene **ARRESLEDE** met **BELGEREIDE**, eenige **KERN-** en **MELKGEREEDSCHAPPEN** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien op Vrijdag den 6den Mei 1853, des namiddags van 2—6 uur.

MAANDAG DEN 6DEN JUNIJ 1853,

des morgens te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing, in de Brugstraat te *Groningen*, door wijlen den Heer Mr. J. A. FRUITIER bewoond geweest, in het openbaar worden verkocht:
De door genoemden Erflater nagelaten zeer kostbare en net geconserveerde **INBOEDEL**, bestaande in vele uitmuntende **MAHONIE- en VREEMDHOUTEN MEUBELEN**, als: CANAPÉS, LEDEKANTEN, STOELEN, UITTREK- en andere TAFELS, BUFFETTEN, KABINETTEN, KASTEN, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRES, heldere groote SPIEGELS, moderne KROONEN, onderscheidene fraaije TAPIJTEN en VLOERKLEEDEN, ZIJDEN en andere STATIEGORDIJNEN, differente KOOK- en andere KAGCHELS, eene zeer groote partij KOPER-, TIN-, BLIK- en VERLAKT GOED, **CHINEESCH, JAPANSCH** en **ENGELSCH GLAS-** en **AARDEWERK;** voorts eene zeer kostbare verzameling van fijne **BONTE-** en **BLAAUWE PORSELEINEN**, waaronder een zeldzaam fraai TAFELSERVIES, THEESERVIESEN, STELLEN, POTTEN en BAKJES; wijders extra fijn **LINNEN** en **TAFELGOED**, waaronder onderscheidene DAMASTEN STELLEN; vele, welgevulde BEDDEN met TOEBEHOOREN, en eindelijk een groot assortiment **ZILVER**, als KANDELAARS, KANDELABRES, TAFELKOMFOREN, BLADEN, SCHENKKETEL, KASTANJEVAZEN, GROENTEDEKSELS, THEE- en KOFFIJSERVIEZEN, GOUDEN en ZILVEREN HORLOGIEN en zeer veel TAFELZILVER, en hetgeen verder zal worden vermeld op den **CATALOGUS**, welke, tegen betaling van **25** Cts. **ten voordeele der Algemeene Armen dezer Gemeente**, drie dagen vóór de dagen van bezigtiging en vervolgens ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris verkrijgbaar zal zijn.
De Goederen zullen kunnen worden bezien op den 2den, 3den en 4den Junij aanstaande, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—6 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris, tegen betaling van **10** Cts., **ten voordeele als voren**, te bekomen.
Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 27sten April 1853, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, vóór en in de Behuizing bewoond geweest door nu wijlen den WelEdel Gestrengen Heer CORBELIJN, Zuidzijde aan het Hoendiep, buiten de Apoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

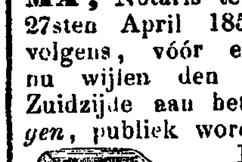

Eene aanzienlijke partij wel geconserveerde **MEUBELAIRE GOEDEREN**, waaronder MAHONIEHOUTEN CANAPÉ, DITO STOELEN, DITO CHIFFONNIÈRE, DITO COMMODE, DITO TAFELS, DITO SPEELTAFELTJE, NOTEBOOMHOUTEN KABINET; voorts: TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, OUD PORSELEIN, PENDULE, VAZEN, GLAS- en AARDEWERK, KAGCHELS, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, LAMPEN, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN, best BEDDEGOED, **ZILVER ENZ.** — Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 10—12 en van 2—5 uur.
Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris

Donderdag den 28sten April

1853, des voormiddags te tien uur te beginnen, zullen, voor de Behuizing van J. KLINKHAMER, voor de Boteringepoort, publiek worden verkocht:

de nagelaten **GOEDEREN** van wijlen HINDRIK SIEMENS BOLHUIS en Vrouw, bestaande in 2 EIKENHOUTEN KISTKABINETTEN, 1 DITO SECRETAIRE, 1 LADETAFEL, 2 beste UITTREKTAFELS, STOELEN, SPIEGELS, HALVE KASTKLOK, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN, IJZER- en VAATWERK, KOLOM- en KOOKKAGCHEL, 3 Stellen best BEDDEGOED, 1 KORREWAGEN, GEREIDEN, HOOFDSTELLEN en hetgeen meer te bezien zal zijn WOENSDAG bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

DOOR FINALE KWITERING VAN AFFAIRE,

zal, op MAANDAG den 2den Mei 1853 en volgende dagen, des voormiddags te tien uur te beginnen, vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, publiek, voetstoots worden verkocht: eene aanzienlijke massa fijn **PORSELEIN en AARDEWERK**, waaronder eene groote hoeveelheid GEDEKTE SCHOTELS, benevens eene menigte OUDERWETSCH BLAAUW PORSELEIN en eenig **HUISMOBILIA**. — Bij den ondergeteekende UIT DE HAND TE KOOP een 5½ en een 6 Octaafs **FORTE-PIANO** van VAN DER DOES.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 2den Mei 1853, 's morgens te 10 uur te beginnen, zullen in bovengenoemd Verkoophuis publiek worden verkocht: velerhande **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINETTEN, SECRETAIRES, BUREAU met BOVENSTUK, LADE-, UITTREK- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLAS- en AARDEWERK, waaronder TWEE TAFELSERVIEZEN; — voorts **MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN**, BEDDEGOEDEREN, TAPIJTEN, CARPETTEN, en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdags bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

HOUTVELLING,

op ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op DONDERDAG den 28sten April 1853, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene partij nieuw aangevoerde **VUREN HOUTWAREN**, bestaande in BALKEN, JUFFERS en KOLDERS, alsmede van GREENEN BALKEN, POSTEN en VUREN DEELEN.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

VERKOOP VAN HUIDEN.

Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op WOENSDAG den 4den Mei 1853, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek, bij kontant Geld verkoopen:

150 Gelooide **HUIDEN en RUGGEN**, alsmede pl. m. n. 200 Graauwe en Gestreepte **ENTERS-, PINKEN-** en **ZUIGERS** of **KALFSVELLEN**.

Te bezigtigen op den dag van Verkoop, van 's morgens 8—11 uur, in het Pakhuis *het Entrepôt* te *Delfzijl*.

BOELDAG, EN VERHURING

van **BEHUIZING, TUIN en LANDERIJEN**, in perceelen, te *Kusemerbalk*, ten verzoeke der Erven van HOTZE JANS SCHEERINGA en Vrouw, op DONDERDAG den 28sten April 1853, des voormiddags te 11 uur.

Mr. L. ROESSINGH, *Notaris.*

Boeldag,

op VRIJDAG den 29sten April 1853, des middags precies te 12 uur, ten Sterfhuize van wijlen FREERK MELLES KNIPHUIZEN, op de *Zoutkamp*, van: HUISMOBILIA, BEDDEGOED, KOPER-, TIN-, IJZER-, GLAS- en AARDEWERK en TIMMERMANSGEREEDSCHAPPEN ENZ. — Om kontant Geld.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

BOELDAG VAN SLOOPHOUT,

op ZATURDAG den 30sten April 1853, te één uur, bij de Zijl te *Kommerzijl*, van 2 **groote Schepen**.

J. HOMAN.

GROOTE BOELDAG,

ten verzoeke en ten Huize van de Weduwe H. U. STIKKER, te *Oostwold*, op MAANDAG en DINGSDAG den 2den en 3den Mei 1853, telkens des namiddags te één uur, van:

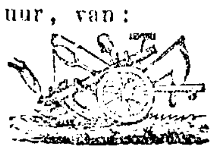

Een kompleet **BOERENBESLAG**, bestaande onder anderen in zes BOERENWAGENS, een loop BREEDE RADEN, twee WIPKARREN, acht PLOEGEN, zeven EIDEN, twee LOOIKES, BODDE, RAAPZEIL met TOEBEHOOREN, elf PAARDEN, zes KOEIJEN, eene VERDEKTE CHAIS, KORRELWAGEN met KAP, KERN- en MELKGEREEDSCHAP, HUISMEUBELEN, BEDDEGOED, KOPER, TIN, BLIK, IJZER, GLAS- en AARDEWERK, SPEK en VET en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

PUBLIEKE VERHURING.

Ten overstaan van Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, zal, op MAANDAG den 9den Mei eerstkomende, des namiddags te vier uur, ten Huize van K. G. HUIZINGA, te *Schouwerzijl*, in massa, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, te Huur worden gepresenteerd, om dadelijk te worden aanvaard:

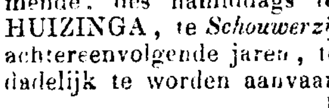

Eene roijale **BOERENBEHUIZING en SCHUUR**, met ERF, TUIN en BOOMGAARD, benevens ongeveer eenenvijftig Bunders uitmuntend LAND, waaronder tien Bunders OUD GROENLAND, alles staande en gelegen te *Maarslag*, in de Gemeente *Leens*, en toebehoorende aan de minderjarige Kinderen van wijlen GERARDUS E. KADIJK en ANJE M. TORRINGA.

De Conditiën van Verhuring zullen van af den dertigsten April ter lezing liggen bij K. G. HUIZINGA bovengenoemd, en de verlangde inlichtingen dagelijks bij den ondergeteekenden Notaris te bekomen zijn.

P. BRONGERS.

BOELDAG.

Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, zal, op WOENSDAG en DONDERDAG, telkens des namiddags te één uur te beginnen, aan de Boerenplaats van wijlen G. E. KADIJK en A. M. TORRINGA, te *Maarslag*, publiek, op gewoon Krediet, bij uitmijning te koop presenteren:

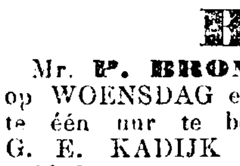

Een aanzienlijk **BOERENBESLAG**, bestaande in 33 stuks oud en jong RUNDvee, 12 PAARDEN, twintig SCHAPEN met LAMMEREN en 17 GUSTE SCHAPEN, 2 VARKENS, waarvan het een VET en het andere met zeven BIGGEN, een KAPWAGEN, CHAIS, vijf VELDWAGENS, vier WIPKARREN, 5 EGGEN, 4 PLOEGEN, DORSCHBLOK, WINDMOLEN en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, KOPER-, TIN-, IJZER- en VAATWERK ENZ.; voorts **HUISMEUBELEN**, waaronder KABINETTEN, TAFELS, STOELEN, BUREAUX, SPIEGELS, GLAS-, PORSELEIN- en AARDEWERK, BEDDEGOEDEREN, ENZ.; verder HOOI, STROO en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

P. BRONGERS.

TE HUUR:

eene of twee **BOVENKAMERS**, uitzigt hebbende op een zeer vrolijk gedeelte der STAD. Franko te bevragen bij den Boekverkooper FOCKENS, op den Nieuwen Weg.

TE HUUR,

tegen aanstaande Mei: Eene nette **BEHUIZING**, op den hoek van de **St. Jansstraat** en den **Achter-den-Muur** te *Groningen*. Te bevragen bij den Eigenaar Mr. C. C. GEERTSEMA.

EEN KORENZOLDER TE HUUR,

bij H. LEEMHUIS, in den Kostersgang.

Paardenfokkerij.

De ondergeteekende berigt door deze, dat hij ook thans gelijk de voorgaande jaren, HOUDER is van twee **DEKHENGSTEN**, een ZWARTE, oud 7 jaren, gunstig bekend wegens zijne uitmuntende gestalte, en het verwerven van drie aanzienlijke Premiën, zijn voortreffelijk schoeijen en zijne beroemde afkomst, als in den eersten graad afstammende van een' *Budjadingerlandschen* hoogste Premiehengst; — en een driejarige BRUINE, fijn en zacht van haar, zeer schoon Inlandsch ras, aangefokt en ter keuring gebragt door P. R. FONTEIN, van *Huizingh*; — en ten einde nu deze **HENGSTEN ter dekking** aan te bevelen, neemt hij de vrijheid, aan hen, die de verbetering en veredeling van ons Gewestelijk Paardenras beoogen, waaronder van zelf de HOUDERS van VOEDMERRIËN begrepen zijn, de minzame uitnoodiging te doen: *kom en ziet.*

J. L. DOORNBOS,

Logement- en Hengsthouder te Schildwolde.

ONTVANGEN UIT PARIJS:

een assortement **PARASOLS en MARQUISES**, naar den laatsten smaak, alsmede **ZIJDE**, om over te trekken; hopende zoowel door de goede kwaliteit en soliditeit, als door eene prompte en civiele bediening, de gunst en rekommandatie van het geëerde Publiek zich waardig te maken.

GEBrs. LESTRADE & Cie,

achter het Stadshuis te *Groningen*.

J. C. CRAMWINCKEL, Opvolger van J. M. BILLROTH, op den hoek van den **Grooten Kromelleboog**, heeft ontvangen: eene fraaije bezending geheel nieuwe PLATEN, CAHIERS en TEEKENSTUDIËN, alsook een fraai ORNAMENTWERK, bij inteekening per Cahier ƒ 3; onderscheidene soorten van GOUDEN LIJSTEN, welke men met water kan afwasschen; ENGELSCHE PLAATJES, DOEK en VERF voor SCHILDERS, echte REVES en AKKERMANS VERF, beste PASSERDOOZEN; ruime keur van MEUBELEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN; alles tot aannemelijke prijzen.

ONTVANGEN AAN HET MAGAZIJN VAN G. MEDDENS:

De MODELLEN van HOEDEN, MANTILLES, MUTSEN en verdere NOUVEAUTÉS, CHALS en STOFFEN voor dit Saizoen, welke van af **DONDERDAG den 28sten dezer** zullen zijn **uitgestald.**

BEAUME VÉGÉTAL.

Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem genoemde **BALSEM** te verkrijgen is, welke overal met zeer veel succes wordt gebruikt, en als het **beste middel** voor het **groeijen** van het **haar** kan beschouwd worden; voorts zijn bij hem te verkrijgen **TOUREN, TOUPETS** en **BANDEAUX** tegen de zuinigste prijzen; beveelt zich verder minzaam aan.

N. J. W. CASPARIE, *Kapper*,

Oosterstraat, bij de Markt.

BERIGT.

Het **KANTOOR** der **DIRECTE BELASTINGEN** alhier wordt **VERPLAATST**, en zal van af **den 1sten Mei 1853**, gehouden worden in het **Straatje** genoemd **DE GROOTE SNOR, achter de Martini-Kerk**, wijk C no. 59.

⁎ Dr. **J. F. COHEN** is **VERHUISD** van de Poele- naar de **Zwanenstraat**, boven den Loodgieter VEENHOVEN.

VERHUISD

naar de **HEERESTRAAT**, tegenover het **Hoogstraatje**, letr. **F** no. **323**, alwaar zij zich voortdurend minzaam aanbeveelt in al hetgeen den **EFFECTEN-HANDEL** betreft, benevens het VERWISSELEN van **GOUDEN en ZILVEREN SPECIËN.**

Wedw. H. A. ISRAËLS.

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij is **Verhuisd** uit de Boteringestraat naar de **JACOBIJNERSTRAAT**, op den hoek van Kattenhage, en blijft zich voortdurend in zijn **VAK** als **STUKADOOR** aanbevelen, alsmede in het **LEVEREN** van **GIPS** en **STEENKALK.**

Groningen, 25 April 1853.

J. D. DÖBKEN.

KLEEDINGMAGAZIJN te WINSCHOTEN.

Ondergeteekende brengt ter kennis van het geëerde Publiek, dat hij heeft opgerigt een **MAGAZIJN** van **GEMAAKTE HEEREN KLEEDINGSTUKKEN**, welke **solied bewerkt** en naar gelang der kwaliteiten **zeer goedkoop** zijn. LAKENSCHE PALETOTS en JASSEN van ƒ 12,00 en hooger, LAKENSCHE en geheel WOLLEN BUKSKIN BROEKEN ƒ 6,00 à ƒ 7,00 en hooger, ZOMER-PALETOTS ƒ 4,00 en hooger, FLANELLEN HEMDJES ƒ 1,25 en hooger, LAKENSCHE, CACHEMIREN, ZWARTE- en GEKLEURDE ZIJDEN VESTEN van verschillende prijzen, RIJBROEKEN, geheel WOLLEN CASSINETTEN, ZOMER-BUKSKIN PALETOTS, en wat verder bij dusdanige Zaak behoort voorradig. Ontvangen: fraaije VESTEN, BUKSKINS, LAKENS en verdere NOUVEAUTÉS voor Heeren, OMSLAGDOEKEN, SHAWLS LONGS, DAMES KLEEDJES, KANTEN, KRAGEN, CORSETTEN, TAPIJTEN, BEDDEGOED en verder vele NIEUWIGHEDEN, alsmede **NIEUWE MODELLEN** voor **MANTILLES**. Beveelt zich ten vriendelijkste aan.

W. FEIS, R.z.

BECKEL ZANINO,

Pelsterstraat, no. 74, berigt de DAMES, dat zij heeft ontvangen de GEKLEEDE MODELLEN der **ZOMERHOEDEN**. Rekommandeert zich ten vriendelijkste, daar zij zal zorgen door nette bewerking en billijke prijzen het vertrouwen waardig te zijn.

MODES EN MANUFAKTUREN.

UCHTMANN & MULLER hebben de eer, hunnen geachten Begunstigers te berigten, dat aan hun MAGAZIJN ontvangen zijn: de **nieuwste PARIJSCHE MODELLEN** van **HOEDEN, MUTSEN, MANTILLES & ENZ.**, welke van af DONDERDAG den 28sten dezer **uitgestald** zullen zijn.

Groningen, 25 April 1853.

⁎ Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *GEKWALIFICEERDE KOLLEKTEURS* te *Groningen*, zijn voor de **220ste** *STAATS-LOTERIJ* (waarvan de Eerste Klasse op Maandag den 25sten April 1853 is begonnen te trekken) **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

⁎ **VOLKSZAAK.** In al de Staten van het Vaste Land van *Europa* en *Engeland* heeft zich de WATERGENEESKUNDE en vooral in *Noord-Amerika* op eene verbazende wijze uitgebreid. Duizenden herstelden, die door hunne Geneesheeren waren opgegeven — en honderdduizenden genezenen van acute en chronische kwalen staan als zoo vele dankbare getuigen aan hare zijde.

De WATERGENEESKUNDE heeft ook in *Nederland* erkenning gevonden, en BETHESDA, in *Gelderland*, verrijst als eerste Watergeneesinrigting. De Curatoren van hetzelve hebben zich in een zeer gemotiveerd Adres van 24 pagina's fol. aan de Wetgevende Magt gewend met verzoek, „dat het haar mogt behagen eene speciale Wet op het uitoefenen van de Natuurgeneeskunde tot stand te brengen." (*)

Zeer teregt zegt Prof. KAPP omtrent de Volkszaak in genoemd Adres: „Die Wasserheilkunde muss vielmehr vom Staatspädagogischen Gesichtspunkt beurtheilt und gewürdigt und namentlich in der jetzigen Zeit *grosser Bewegungen* in ihrer hohen Bedeutung für die *sociale Frage* erkannt werden."

Wij bedanken het CURATORIUM van BETHESDA voor de aangewende moeite in het belang des Volks en bidden het een' gunstigen uitslag toe op zijne zuiver menschlievende pogingen.

Die niet door den bril des vooroordeels ziet leze het, thans bij de Boekhandelaren LOHMAN en REUDLER te Amsterdam uitgekomen Werkje: „Wat is Geneeskunde?"

Een Volksvriend.

(*) In dit belangrijke Adres is op pag. 12 eene misstelling door ons opgemerkt: Prof. GROSS zegt niet *van mijn 20e tot mijn 25e jaar*, maar tot mijn 45e jaar was ik, enz.

⁎ De ondergeteekende, **J. STRAATMAN**, meent, ter handhaving van zijnen goeden naam, op eene Advertentie van den Heer COMMISSARIS van POLITIE het volgende te moeten berigten:

Dat hij werkelijk de daarin vermelde **GOEDEREN** heeft gekocht, zonder zich verpligt te rekenen aan een Verkooper te vragen of hij dezelve gestolen had.

Dat hij meermalen zulke inkoopen heeft gedaan, en zulks nooit in het geheim of bedekt verrigte, maar publiek, omdat bij vermeent, dit bij vrijheid van handel te mogen doen; ten einde daardoor eerlijk iets, buiten zijn bedrijf als Visscher, voor zijn Huisgezin te verdienen.

Dat hij steeds zich vleit, als eerlijk man in *Groningen* bekend te staan, en nimmer de Politie redenen heeft gegeven om hem nu bij zijne Stadgenooten onder verdenking van misdrijf te hebben gelegd, te brengen, en hem daardoor het vertrouwen te doen verliezen, en het karig stukje brood in dezen soberen tijd te ontnemen.

Dat hij ter beoordeeling aan het Publiek overlaat, in hoe verre de Heer Commissaris van Politie het regt heeft, hem zijne Goederen te ontnemen; te meer, daar er voorzeker nimmer eenige aanklagte van het ontvreemden derzelve, noch van vroeger door hem gekochte en verkochte Goederen, bij het Politiebureau aangifte is gedaan, en ook voorzeker niet zal kunnen geschieden.

Dat hij vermeent, dat het onbillijk is, eenigen Handelaar in Koolzaad of anderzins onder verdenking te brengen, om weldra eenig frauduleus bankroet te slaan, en het voorzeker onregtvaardig zal zijn, om iederen dienstbaren knecht, in welke betrekking ook geplaatst, even als mij nu publiek is geschied, het vertrouwen van zijnen Meester te doen verliezen!

Daar het eene treurige waarheid is, dat men eerder het kwade dan het goede van zijnen evenmensch gelooft en verspreidt, beroept hij zich hiermede op zijn gedrag en wandel; terwijl hij vertrouwt, dat alle weldenkenden wel zullen gevoelen, dat de behandeling hem in dezen aangedaan, hem hoogst gevoelig moesten treffen, en zonder eenige belooning daarop te kunnen stellen, geeft hij vrijheid aan allen, om hem van eenigen diefstal of gepleegd misdrijf bij den Regter te verklagen.

Groningen, 24 April 1853.

J. STRAATMAN.

„De **LONGTERING** is thans niet meer ongeneesbaar." Deze, voor menigen Lijder en zijne Betrekkingen zoo troostrijke woorden zijn van Dr. Julius Lobethal, Practiserend Arts in de Genees- en Verloskunde te Breslau, Lid van onderscheidene geleerde Genootschappen enz. Eene kleine Brochure, die daarover eene gemoedelijke, voor een ieder verstaanbare Wetenschappelijke Verhandeling bevat, wordt in onderstaande Depots voor 15 c. afgegeven. Dr. Horner, Gasthuis-Arts in Gyongyos, heeft in het Gasthuis **LOBETHALS ESSENCE** aan vele Lijders toegediend en geeft daarvan in eenige tijdschriften een verslag, dat getrouw in dit Werkje overgenomen is. De voorteekenen der Ziekte, Zwaarte en Steken in de Borst, Heeschheid, Hoest, Pijn op de Borst, Opgeven, enz., worden tevens daarin beschreven en gemakkelijk genezen.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. van GORCUM; te *Groningen* bij C. RIKKERS; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN; en in de overige Steden des Rijks.

D. DE GROOT, Instituteur te *Groningen*, wenscht, om met Aug. e.k. in dienst te treden, eenen allezins bekwamen **eersten SECONDANT** te engageren. Lust en geschiktheid om met Jongelieden uit den beschaafden Stand om te gaan, 2de Rang, Admissie, bij voorkeur voor drie talen, en bedrevenheid in de Wiskunde zijn vereischten. Boven **KOST en INWONING**, zal het HONORARIUM naar bekwaamheden geregeld worden. *Brieven franko.*

Bij den ondergeteekende bestaat gelegenheid tot het plaatsen van eenen **ONDERMEESTER**, en eene **KWEEKELING**, om tot **ONDERWIJZERES** te worden opgeleid.

R. G. RIJKENS.

Een knap, accuraat werkend **VUURWERKER** kan met primo Mei e.k. geplaatst worden aan de **nieuwingerigte Smederij** van **D. LANDEWEER**, te *Martenshoek.*

DE TWEEDE DRUK

VAN HET WERKJE:

SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL,

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD,

MET EENE KEURIGE STAALGRAVURE,

verschijnt beden bij den Boekhandelaar **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, en is alom verkrijgbaar voor ƒ 1,70 ingenaaid en voor ƒ 2,00 in fraaijen band met vergulde stempels.

NB. *De eerste uitgave was binnen drie maanden uitverkocht.*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.